

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

SISTEMI DOHODNINE V EU

Ljubljana, april 2002

BRIGITA JANKOVIČ

IZJAVA

Študent/ka BRIGITA JANKOVIČ izjavljam, da sem avtor/ica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom prof. dr. TINE-ta STANOVNIK in dovolim objavo tega diplomskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne _____

Podpis: _____

KAZALO

UVOD	1
1 DOHODNINA	2
1.1 Sistemi dohodnine	4
1.2 Zavezanci za plačilo dohodnine	4
2 VIRI DOHODNINE	5
2.1 Dohodek od zaposlitve in stroški, ki so povezani z zaposlitvijo	7
2.2 Bonitete	8
2.3 Dohodek od poslovanja	9
2.4 Obresti	10
2.5 Dividende	10
2.6 Dohodek od avtorskega honorarja in dohodek od najemnin	11
2.7 Pokojnine	12
2.8 Kapitalski dobički	12
2.9 Dohodki, ki niso predmet davčne obravnave	14
3 SISTEM DOHODNINE V AVSTRIJI	16
3.1 Davčna osnova	16
3.2 Olajšave	17
3.3 Dohodninska lestvica	18
4 SISTEM DOHODNINE V FRANCIJI	18
4.1 Davčna osnova	18
4.2 Olajšave	20
4.3 Dohodninska lestvica	21
5 SISTEM DOHODNINE V ITALIJI	22
5.1 Davčna osnova	22
5.2 Olajšave	24
5.3 Dohodninska lestvica	24
6 SISTEM DOHODNINE V NEMČIJI	25
6.1 Davčna osnova	25
6.2 Olajšave	26
6.3 Dohodninska lestvica	27
7 SISTEM DOHODNINE NA ŠVEDSKEM	27
7.1 Davčna osnova	27
7.2 Olajšave	28
7.3 Dohodninska lestvica	29
8 DAVČNE OLAJŠAVE	29
8.1 Splošna olajšava	30
8.2 Stroški, povezani z delom	31
8.3 Standardne olajšave	32
8.4 Otroci (davčni prihranek in otroški dodatek)	33
8.5 Druge standardne olajšave	35

9	KONČNA OBDAVČITEV	36
9.1	Stopnja dohodnine in davčni razredi	36
	SKLEP	39
	LITERATURA	41
	VIRI	42
	PRILOGA	

UVOD

Namen tega diplomskega dela je predstavitev značilnosti sistemov dohodnine v državah članicah EU. V teh državah je dohodnina izredno pomembna, saj poleg davka na potrošnjo in prispevkov za socialno varnost tvori največji del davčnih prihodkov.

S primerjavo sistemov dohodnine držav članic EU sem poskušala vsaj v grobem predstaviti njihove stične točke oziroma razhajanja. Na koncu pa bi rada to povezala s Slovenijo in njenim prihajajočim zakonom o dohodnini.

Diplomsko delo je razdeljeno na več sklopov, izmed katerih vsak predstavlja določen del sistema dohodnine. Na začetku sem na splošno predstavila dohodnino kot davek od dohodka fizičnih in pravnih oseb, in sicer je izražena: kot odstotek BDP-ja ali kot delež vseh davčnih prihodkov. Dohodnino plačuje vsak rezident države, v kateri ima stalno prebivališče in dosega dohodke na njenem območju in svetovnem merilu.

V drugem delu sem se bolj natančno posvetila seznamu kategorij dohodkov, ki so predmet obdavčitve dohodka davčnega zavezanca. Zakoni o dohodnini v vseh državah članicah EU zelo natančno navajajo obdavčljive dohodke. Socialni transferji (socialne pomoči) v večini držav EU niso obdavčeni.

Tretji del je namenjen bolj podrobni predstavitvi dohodninskih sistemov določenih držav, in te so: Avstrija, Francija, Italija, Nemčija in Švedska. Predstavitev obsega podatke o raznovrstnih dohodkih davčnega zavezanca, ki so njegovo davčno osnovo. Davčna osnova je nato znižana za različne oblike davčnih olajšav, katere države same določajo glede na svojo socialno in ekonomsko politiko. Za končno odmero dohodnine je pomembna progresivna dohodninska lestvica, katere glavni namen je predstavitev davčnih stopenj, po katerih je obdavčen dohodek.

Po podrobni predstavitvi nekaterih sistemov dohodnine sem se v četrtem delu usmerila v davčne olajšave, s pomočjo katerih sem skušala med seboj primerjati posamezne države.

Zadnji del pa sem namenila predstavitvi končne obdavčitve dohodka davčnega zavezanca. V primerjavo sem vključila stopnje dohodnine v najnižjem in najvišjem davčnem razredu, trend gibanja števila davčnih razredov, mejnih davčnih zneskov itn. Na koncu sem v obravnavo vključila tudi bruto plačo proizvodnega delavca.

1 DOHODNINA

Davki so temelj suverenosti vsake države in instrument za uravnavanje gospodarstva, socialne politike, vplivajo na potrošnjo, na podjetniško strukturo, varujejo domačo industrijo in spodbujajo varčevanje. Davčna politika je pomembna za vsako državo. Ukrepi davčne politike se ne odražajo le v lastni državi, ampak tudi v sosednjih. Posebej pomembno v državah EU je, da države članice EU čim tesneje sodelujejo med seboj in svoje davčne politike razvijajo v isto smer, saj te občutno vplivajo na njihov enotni trg (Davčna politika v EU, 2001, str. 16 – 22).

Davki so najpomembnejši vir javnofinančnih prihodkov. Osnovni prihodki javnega sektorja so davčni in nedavčni prihodki. V teoriji in praksi ločimo davčne prihodke na davke in prispevke. Eni in drugi so oblika prisilnih dajatev fizičnih in pravnih oseb. Za razliko od davkov, ki so enostranski prisilni odvzem realnega dohodka oziroma kupne moči s strani države, pa smo s plačevanjem prispevkov deležni tudi določenih pravic. Nedavčni državni prihodki so različne takse, pristojbine, dobiček javnih podjetij itn. Davki so obligatornega značaja, zato je pomembno, da je davčni sistem zasnovan na nekaterih temeljnih načelih, ki zagotavljajo urejeno, zanesljivo, pravično in učinkovito pobiranje davkov ter čim manjše vpletanje države v ekonomski proces (Stanovnik, 1998, str. 31-33).

Na splošno po svoji pomembnosti izstopajo naslednja načela:

- pravičnost (horizontalna in vertikalna pravičnost - izenačenost),
- učinkovitost, da obdavčenje čim manj posega v ekonomske odločitve davčnega zavezanca,
- ekonomska sposobnost (ekonomska zmožnost plačila),
- preprostost in nizki operativni stroški pobiranja davkov,
- fleksibilnost,
- stalnost,
- mednarodna primerljivost.

Načela obdavčitve se ponavadi medsebojno izključujejo. Večja pravičnost praviloma povzroča nižjo ekonomsko učinkovitost. Nižji administrativni stroški zagotovo povzročajo večjo neizenačenost (Sandford, 1992, str. 112 - 113). Splošno znano je, da večje kot je število davčnih stopenj, višji so administrativni stroški in večja je verjetnost preplačil ali doplačil dohodnine (Sandford, 1993, str. 18).

Davek od dohodka fizičnih oseb (dohodnina) je eden od 'velike trojice' davkov. V to trojico sodijo še davek na potrošnjo (DDV) in prispevki za socialno varnost. Zgodovinsko gledano je to eden mlajših davkov. V Evropi se je začel uveljavljati konec 19. stoletja (Stanovnik, 1998, str. 67).

Iz Tabele 1 je mogoče razbrati, da ostaja dohodnina, izražena kot odstotek BDP-ja, v večini državah EU enaka ali ta odstotek raste.

Tabela 1: Dohodnina v državah EU in Sloveniji v letih 1980 - 1999 (kot odstotek BDP-ja)

DRŽAVA	Dohodnina kot odstotek BDP-ja (po tržnih cenah)					
	1980	1990	1996	1997	1998	1999
Avstrija	9,2	8,5	9,2	9,8	10,0	10,1
Belgija	15,4	13,9	14,2	14,3	14,1	14,0
Danska	22,9	23,9	26,6	26,2	25,6	25,5
Finska	14,0	17,2	17,1	15,4	14,9	14,7
Francija	4,7	4,6	5,3	5,6	7,8	8,1
Grčija	3,6	4,1	3,9	4,4	5,0	5,3
Irska	10,0	10,7	10,2	10,1	9,8	9,7
Italija	7,0	10,2	10,7	11,2	10,6	11,4
Luksemburg	10,9	9,5	9,2	8,5	7,8	7,8
Nemčija	9,8	9,0	9,3	8,9	9,3	9,4
Nizozemska	11,4	10,6	7,3	6,5	6,2	6,4
Portugalska	-	4,7	6,1	5,8	5,7	5,8
Španija	4,7	7,2	7,4	7,3	7,1	6,9
Švedska	19,5	20,6	17,6	17,9	18,1	18,6
Velika Britanija	10,4	10,0	9,1	8,7	10,2	10,5
EU povprečje	11,0	11,0	10,9	10,7	10,8	10,9
Slovenija	-	-	6,8	6,7	6,6	6,7

Vir: Revenue Statistics 1965 – 2000, 2001.

Za Slovenijo: Government finance accounts 1992-1999, 2000.

Zdi se, da je zlato obdobje dohodnine že stvar preteklosti. To je mogoče opaziti v Tabeli 2, kjer je razvidno, da se delež dohodnine v davčnih prihodkih v državah EU počasi, a vztrajno znižuje. Izjemi sta le Francija in Italija.

Tabela 2: Dohodnina v državah EU in Sloveniji v letih 1980 - 1999 (kot delež vseh davkov)

DRŽAVA	Dohodnina kot delež vseh davkov					
	1980	1990	1996	1997	1998	1999
Avstrija	23,2	21,0	20,9	22,1	22,6	22,9
Belgija	36,3	32,1	31,5	31,4	30,8	30,6
Danska	52,0	52,7	53,3	52,7	51,6	50,6
Finska	38,8	38,6	36,1	33,4	32,4	31,9
Francija	11,6	10,7	11,8	12,4	17,4	17,6
Grčija	14,9	14,1	12,4	13,2	13,9	14,2
Irska	32,0	31,9	31,1	31,4	30,9	30,1
Italija	23,1	26,3	25,0	25,3	25,0	26,4
Luksemburg	27,3	23,4	21,3	20,7	19,0	18,7
Nemčija	29,6	27,6	24,8	24,1	25,0	25,1
Nizozemska	26,3	24,7	17,5	15,6	15,2	15,2
Portugalska	-	15,9	18,8	17,7	17,1	16,9
Španija	20,4	21,7	22,8	21,8	20,7	19,5
Švedska	41,0	38,5	35,4	35,0	35,0	35,6
Velika Britanija	29,4	27,9	25,9	24,8	27,4	28,8
EU povprečje	29,0	27,1	25,9	25,5	25,6	25,6
Slovenija	-	-	15,1	16,7	16,3	16,2

Vir: Revenue Statistics 1965-2000,2001.

Za Slovenijo: Government finance accounts 1992-1999, 2000.

1.1 Sistemi dohodnine

Vse države EU v obdavčenje vključujejo svetovni dohodek iz vseh virov dohodka davčnega zavezanca. Dohodek davčnega zavezanca je torej zajet v svetovnem merilu. Davčni zavezanci plačujejo dohodnino v državi, katere rezidenti so, čeprav prejemajo tudi dohodke v drugih državah po svetu.

Davek od dohodka plačujejo davčni zavezanci od dohodkov, ki so določeni z zakonom in so predmet obdavčitve. Ločujemo med **celovitim** in **cedularnim** pristopom obdavčenja dohodka fizičnih oseb. Pod celovitim pristopom se vsi dohodki obravnavajo enako, se seštejejo, na dobljeno vsoto pa se aplicira določena davčna stopnja. Pri cedularnem pristopu pa se različni viri dohodka obdavčujejo različno. Davčni sistemi načeloma temeljijo na celovitem pristopu, vendar jih ima večina prikrito cedularnost. To vnaša v sistem že različno priznavanje normiranih stroškov pri pridobivanju posameznih vrst dohodkov. Med državami ni posebno velikih razlik v načinu plačevanja dohodnine. Ker so plače najpomembnejši vir dohodnine, se davek od tega dohodkovnega vira pobira sproti, to je ob izplačilu. Takšnemu sprotnemu davčnemu odtegljaju ob izplačilu dohodka pravimo davek po odbitku. Pri določenih dohodkovnih virih, kjer ni vidnih izplačil dohodka, npr. dohodki od kmetijstva ali zasebne dejavnosti, pa se dohodnina pobira na osnovi sprotnih akontacijskih vplačil. Vsem tem oblikam sprotnega poravnavanja dohodnine – sprotni odtegljaj ali sprotno vplačevanje – rečemo akontacijski davek. Sistem sprotnega pobiranja dohodnine ima svoje prednosti. Davčni prilivi v državno blagajno so bolj enakomerno razporejeni, problemi z davčno utajo so manjši itn. Tak sistem imajo vse evropske države, izjema je le Francija. Kljub sprotnemu pobiranju dohodnine pa morajo davčni zavezanci še posebej izpolniti letno davčno prijavo z navedbo pomembnih dohodkovnih virov, zneskov olajšav in že plačanih akontacijskih davkov (Stanovnik, 1998, str. 72 - 73).

1.2 Zavezanci za plačilo dohodnine

Dohodnino plačuje v vseh državah članicah EU, enako velja za Slovenijo, davčni zavezanec, ki je rezident države, v kateri mora plačati davek, kar pomeni, da ima tam stalno prebivališče in na njenem območju prejema dohodke v posameznem davčnem letu. Nerezidenti pa plačujejo od dohodkov, doseženih v državi obdavčitve, le akontacijske davke kot dokončno obveznost, kar pomeni, da niso upravičeni do olajšav pri letni odmeri in mesečnih akontacijah (Čok, 2001, str. 20). Na Finskem je državljani rezident še 3 leta po zapustitvi države, na Švedskem pa še 5 let.

Na splošno je davčno leto enako koledarskemu. Pri posameznikih, ki pridobivajo dohodke iz poslovanja in so registrirani v poslovnem registru pa je lahko davčno leto različno od koledarskega, vendar le če to dovolijo oblasti.

Praviloma je davčna enota posameznik, ker je dohodnina osebni davek. Take države so: Avstrija, Belgija, Danska, Finska, Grčija, Italija, Nizozemska, Švedska, Velika Britanija.. Lahko pa je enota družina (Francija, Nemčija, Irska, Luksemburg). V Franciji so dohodek družine dohodki obeh zakoncev in njunih mladoletnih otrok. V Belgiji so zakonci obdavčeni posamezno glede na dohodek iz plač, drugi viri dohodka pa se pripišejo zakoncu z višjimi dohodki. V Nemčiji se dohodki vseh družinskih članov seštejejo, upoštevajo se olajšave, dobljena davčna osnova se deli z dva, na ti dve enaki osnovi pa se aplicira davčna stopnja. To je t. i. **cepitveni** sistem. V Franciji je postopek podoben, le da se dobljeni dohodek družine ne deli z dva, temveč s številom, ki upošteva število otrok v družini; to je t. i. **kvocientni** sistem. V pogojih progresivnega obdavčevanja sistemi, kot veljajo v Nemčiji in Franciji, favorizirajo družino. Bolj neenaki kot so dohodki obeh zakoncev, večje so ugodnosti takega obdavčevanja. Očitno je, da ti sistemi so pomemben element družinske politike (Stanovnik, 1998, str. 73).

Španija in Portugalska imata povsem drugačne sisteme dohodnine. Portugalski sistem je mešanica posameznega in skupnega obdavčenja, v Španiji pa imajo možnost izbire.

Posebnost obdavčevanja je tudi dohodek mladoletnih otrok. Lahko je obdavčen posamezno, ločeno od staršev (Nemčija, Irska, Velika Britanija, Avstrija, Danska) ali pa dohodke otrok pripišejo dohodkom staršev (Francija, Luksemburg, Nizozemska, Grčija).

V Sloveniji je dohodnina ena najdonosnejših dajatev, enako je tudi v drugih razvitih evropskih državah. Slovenska zakonodaja pozna, prav tako kakor večina drugih zahodnih davčnih sistemov, osebno davčno obveznost. Zavezanec za dohodnino je lahko le fizična oseba. Slovenski dohodninski sistem pa ne pozna neomejene davčne obveznosti, ki obsega dohodek davčnega zavezanca po vsem svetu.

2 VIRI DOHODNINE

Dohodninska zakonodaja v državah EU definira obširen seznam kategorij dohodkov, ki so predmet davčne obravnave, to je obdavčljivi z dohodnino. Znotraj osnovnih skupin zakonodajalec podrobno in natančno našteva dohodkovne vire. Pri vsakem od teh virov se navede, kateri znesek predstavlja dohodek, ki je predmet davčne obravnave (bruto ali neto znesek izplačila, znesek ki presega določila neke uredbe itn.). Med dohodek, ki je predmet davčne obravnave, se v večini držav ne prištevajo socialni transferji, zlasti socialne pomoči, v našem sistemu dohodnine tudi obresti na bančne vloge. Dohodki, ki se niso znašli na tem seznamu, so izvzeti (Stanovnik, 1998, str. 70).

Tabela 3: Pregled dohodkov, ki so predmet obdavčitve v državah EU in Sloveniji

VRSTE DOHODKA :	AVS	BEL	DAN	FIN	FRA	GRČ	IRS	ITA	NEM	NIZ	LUX	POR	ŠPA	ŠVE	VB	SLO
1 Zaposlitev	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
2 Bonitete	DELNO	DELNO	NE	DELNO	DELNO	DELNO	DELNO	DELNO	DELNO	DELNO	DA	DA	DELNO	DELNO	DELNO	DELNO
3 Poslovanje	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
4 Obresti																
4.1 Državne obveznice	NE	DA	DA	NE	DA	NE	DA	NE	DA	DA	DA	NE	DA	DA	NE	NE
4.2 Določeni varčevalni računi	DA	DA	DA	NE	DA	NE	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	NE
4.3 Pokojninski varčevalni računi	DA	DA	NE	NE	DA	NE	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	NE
4.4 Drugi bančni računi	DA	DA	DA	NE	DA	NE	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	NE	NE
4.5 Drugo	DA	DA	DA	DA	DA	NE	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	NE
5 Dividende	DA	DA	DA	DA	DA	NE	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
6 Avtorski honorarji	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	/	/	/	DA
7 Najemnine	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
8 Pokojnine	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	NE	DA	DA	DELNO
9 Drugi pokojninski viri																
9.1 Privatne pokojnine	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
9.2 Anuitete	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA
9.3 Življenjsko zavarovanje	NE	DA	DA	DA	NE	NE	DA	NE	NE	NE	NE	DA	DA	NE	NE	DELNO
10 Socialni prejemki																
10.1 Nezaposlenost	NE	DA	DA	DA	DA	DA	NE	DA	NE	DA	DA	/	NE	DA	DA	DA
10.2 Bolezen	NE	DA	DA	DA	DA	DA	NE	DA	NE	DA	DA	/	NE	DA	DELNO	DA
10.3 Invalidnost in nezgode	NE	DA	DELNO	DA	NE	NE	DELNO	NE	DA	DA	DA	/	NE	NE	NE	NE
10.4 Prekinitev dela (stavke)	DA	NE	DA	NE	DA	/	NE	/	DA	DA	DA	/	DA	NE	NE	NE
10.5 Družinske olajšave	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	/	/	NE	NE	NE
10.6 Olajšava za lastno stanovanje	NE	NE	NE	NE	NE	NE	DA	DA	NE	DA	DA	/	/	NE	NE	NE
10.7 Drugo	DELNO	NE	NE	DELNO	NE	NE	DELNO	DELNO	NE	DELNO	DELNO	/	/	NE	DELNO	DELNO
11 Preživnine in vzdrževalnine	NE	DA	DA	NE	DA	NE	DA	DA	NE	DA	DA	/	NE	DA	NE	NE
12 Kapitalski dobički																
12.1 Kratkoročni	DA	DA	DELNO	DELNO	DELNO	DELNO	DA	DELNO	DELNO	NE	DA	DELNO	DELNO	DA	DELNO	DA
12.2 Dolgoročni	NE	DELNO	DELNO	DELNO	DELNO	DELNO	DA	DA	NE	NE	NE	NE	DELNO	DELNO	DELNO	NE
13 Drugo																
13.1 Delo v tujini	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DELNO	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DELNO	DA
13.2 Tuje pokojnine	DA	DA	DA	DA	DA	NE	DA	DELNO	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DELNO	DA

Vir: The role of tax reform in Central and Eastern Europe, 1991.

European tax handbook, 2000.

Za Slovenijo: Zakon o dohodnini (Ur. l. št. 71/93).

Dohodek je lahko prejet v denarju ali denarni vrednosti. Izguba pri eni kategoriji dohodka se pobota z dobičkom pri drugi kategoriji dohodka, v istem davčnem letu. Določeni tipi občasnega davka na dohodek so lahko obdavčeni ločeno po posebnih davčnih stopnjah (npr. dohodek, pridobljen v dveh ali več letih...). Davčna osnova je skupni znesek vseh dohodkov, zmanjšan za posebne stroške, ki so nastali pri pridobivanju teh dohodkov in so v večini omejeni navzgor. Dohodek je obdavčen v letu, ko ga posameznik prejme in stroški so odšteti v letu, ko so plačani.

2.1 Dohodek od zaposlitve in stroški, ki so povezani z zaposlitvijo

Vse države članice EU vključujejo dohodek iz zaposlitve v obdavčljiv dohodek davčnega zavezanca. Dohodek iz zaposlitve vključuje vsa plačila, nagrade v denarju ali naravi, ki jih zaposleni pridobi oz. dobi od delodajalca ali katere tretje osebe. Ta dohodek je obdavčen po progresivni dohodninski lestvici, in sicer ob viru dohodka, kar pomeni, da delodajalec ob izplačilu plače plačuje akontacije davka na dohodek od zaposlitve za svoje delavce.

Plačila za nadurno delo so v Avstriji oproščene dohodnine, v Nemčiji pa so obdavčene, vendar le če so plačane kot dodatek k osnovni plači. V Luksemburgu so nadure predmet obdavčitve le, če presežejo mejo v višini 72.000 LUF (1784 EUR).

Dohodek od nagrad vodilnim delavcem je skoraj v vseh državah EU obdavčen brez posebnosti kot dohodki od zaposlitve, razen nekaterih izjem.

Nagrade so lahko sestavni del dohodka od zaposlitve in so obdavčene s progresivnimi davčnimi stopnjami dohodninske lestvice. Plačila vodilnim delavcem so v Avstriji in Nemčiji obdavčena kot dohodek od zaposlitve, če je zaposlen v podjetju, drugače pa je to dohodek od strokovnih storitev (Italija).

Lahko pa so obdavčene z davkom po odbitku. V Grčiji se nagrade direktorju podjetja, ki ni zaposlen v podjetju, pripišejo njegovemu dohodku od premičnin in so obdavčene po končnem davku po odbitku v višini 35 % ali 40 %. Na Portugalskem so nagrade članom nadzornega sveta obravnavane kot dohodek od samostojnega dela, strokovnih storitev in so obdavčene z 20 % končnim davkom po odbitku. V Španiji so nagrade in druga plačila rezidentnim članom uprave obdavčena kot dohodek od dela z 40 % končnim davkom po odbitku.

Odpravnine ob upokojitvi so v celoti neobdavčene v Avstriji, Luksemburgu, na Irskem in Sloveniji. V Nemčiji so neobdavčene do višine 24.000 DEM (12271 EUR), če delavca odslovi delodajalec ali po sklepu sodišča.

Stroški, ki so povezani z pridobivanjem dohodka od dela, so poleg prispevkov za socialno varnost odšteti od davčne osnove pri izračunu dohodnine. Vendar vse države v EU ne odštevajo enakih stroškov oziroma je njihova višina omejena.

- Na Danskem in Finskem so z delom povezani stroški in članarine sindikatom odšteti v celoti od davčne osnove kot splošni stroški, ostali stroški do določene višine. Najvišji možni znesek odbitka pred obdavčljivo osnovo je na Danskem (575 EUR) višji kot na Finskem (353 EUR).
- V Italiji ni odbitka zaradi teh stroškov, dovoljeno pa je znižanje davka. V Grčiji, Španiji in na Portugalskem po navadi stroški, ki so povezani z delom zavezanca, a z razliko od drugih evropskih držav, ne zmanjšujejo njegove davčne osnove, izjema so le članarine sindikatom.
- V Franciji ima davčni zavezanec možnost izbire, kateri splošni odbitek pred obdavčljivo osnovo bo uveljavil. Izbira lahko med realnimi stroški ali zneska v višini 10 % njegove davčne osnove, ki se giblje med 2.320 FRF (354 EUR) in 77.850 FRF (11.868 EUR). Nato pa je davčna osnova davčnega zavezanca zmanjšana še za druge dodatne odbitke. Samo v Franciji imajo poseben odbitek pred obdavčljivo osnovo za zaposlene, ki opravljajo posebne poklice, kot so npr. umetniki, novinarji, in sicer med 5 % in 40 % njihove davčne osnove, vendar je znesek odbitka omejen na največ 30.000 FRF (4.573 EUR).

Pri stroških prevoza na delo se države EU obnašajo zelo različno. Vse skušajo delavcu vsaj delno povrniti stroške, vsaj minimalne (javni prevoz). Stroški prevoza na delo so v celoti odšteti od davčne osnove, če zaposleni davčni zavezanec uporablja za prevoz na delo javni prevoz (Finska, Italija, Nemčija, Italija). Če pa zaposleni uporablja privatni prevoz, se odbitek stroškov lahko pojavi v obliki fiksnega zneska (Luksemburg – 15.600 LUF (387 EUR) do 117.000 LUF (2.900 EUR)) ali pa kot cena za kilometer poti, vendar le v eno smer (Nemčija - 0,70 DEM (0,36 EUR), Slovenija - 25,5 SIT (0,12 EUR)...). Odbitek stroškov pred obdavčljivo osnovo ni edina oblika davčne olajšave za delavca, možna je tudi splošna davčna olajšava, vendar se resnični stroški prevoza ne upoštevajo (Avstrija, Nizozemska). V Avstriji je ta olajšava enaka 15.480 ATS (1.125 EUR).

Posebna kategorija stroškov, povezanih z delom, so stroški, ki jih povzročajo selitev delavca zaradi sprememb v delovnem procesu njegovega delodajalca. Ti so v celoti odšteti od davčne osnove delavca, vendar le pod pogojem, da tako zahteva delodajalec in se delavec s tem strinja (Francija, Nemčija).

2.2 Bonitete

V splošnem so bonitete obdavčene kot vsak drugi dohodek, katerega vir je delo oziroma zaposlitev, in sicer po pošteni vrednosti (tržni). Vključujejo brezplačna potovanja in izlete, uporabo službenega vozila, opcije delnic, kredite itn. Bonitete, ki niso predmet obdavčitve, pa so brezplačne športne aktivnosti, delovna

oblačila in obutev, privatna uporaba računalnika, dodatno pokojninsko zavarovanje, ki ga plača delodajalec... V Italiji so bonitete obdavčene, če njihova vrednost preseže 0,5 mio ITL (258 EUR).

Davčna vrednost privatne uporabe službenega vozila je po državah EU različna. Večina držav EU vrednoti privatno uporabo službenega vozila kot določen del vrednosti vozila. Po državah je ta del vrednosti različen (Danska – 25 %; Nizozemska, Španija – 20 %; Nemčija – 12 %...). V Sloveniji uporaba službenega vozila predstavlja boniteto v višini 24 % knjižne vrednosti vozila na leto ob upoštevanju enakomernega amortiziranja ter letne amortizacijske stopnje v višini 15 %.

Prejemki za hrano delavcu v večini EU držav niso predmet obdavčitve. V Italiji prehrana ni obdavčena do višine 10.240 ITL (5 EUR) na dan. Po slovenskem zakonu o dohodnini je delavec upravičen do prejemka za hrano največ 10 % povprečne bruto plače v gospodarstvu za pretekle tri mesece ali po kolektivni pogodbi v višini 640 SIT (3 EUR) na dan. Obstaja pa tudi možnost, da delavcu ponudi topli obrok, in ni povračila stroškov za prehrano.

Med obdavčene ugodnosti se za davčne zavezance držav članic EU prištevajo tudi opcije delodajalcev za nakup delnic (lastne in druge delnice) po ceni, ki je nižja od cene na trgu. Ko na Finskem zaposleni prejme opcijo od delodajalca za nakup delnic (ne samo delodajalčevo podjetje), vrednost opcije (zmanjšana za plačila za opcijo) na dan sklenitve posla določi dohodek, katerega vir je opcija delnic, ki je predmet obdavčitve za zaposlenega. V Nemčiji, Italiji in na Švedskem je vrednost opcije (tržna vrednost delnic zmanjšana za plačan znesek cene opcije) predmet obdavčitve, ko je opcija izvedena, ne samo sklenjena.

Delodajalec lahko kreditira svoje zaposlene s posojili, ki so brezobrestna ali je njihova obrestna mera nižja kot na trgu. V Luksemburgu je dodeljena davčna olajšava v obliki izvetja dohodka v vrednosti 120.000 LUF (2.975 EUR), če je ta kredit porabljen za gradnjo, izgradnjo ali obnovo bivališča delavca. Za poročene delavce pa je ta olajšava dvakrat večja. Davčni zavezanec si lahko pridobi kredite tudi drugje (banke, nepremičninske agencije...). Nekatere države EU tako ponudijo olajšavo na obresti za hipotekarno posojilo, ki je namenjeno nakupu lastnega stanovanja (Francija). V Italiji je znižanje davka v višini 19 %, vendar je znesek olajšave omejen.

2.3 Dohodek od poslovanja

Dohodek iz poslovanja (dejavnosti) v splošnem predstavlja dobiček, ki je definiran kot razlika med vrednostjo sredstev podjetja na dan 31.12. poslovnega leta in vrednostjo sredstev podjetja na dan 31.12. preteklega poslovnega leta (metoda primerjave čiste vrednosti). Druga možnost prikaza dohodka iz

poslovanja je razlika med skupnim dohodkom in stroški, ki so potrebni za pridobivanje te vrste dohodka (metoda čistega dohodka). Mala podjetja (do 5 zaposlenih) so oproščena vodenja poslovnih knjig, zato je dobiček izračunan kot presežek prihodkov nad odhodki podjetja. Stroški, ki so povezani s pridobitvijo te vrste dohodka, po navadi v vseh državah EU zmanjšujejo davčno osnovo. Opaziti je mogoče, da države članice EU različno obravnavajo dohodek od poslovanja.

- Dohodek je lahko vključen v dohodek od zaposlitve (Belgija, Danska). Dohodek od poslovanja vključuje na Finskem in Franciji še dohodek od nepremičnin in premičnin, ki se nanašajo na poslovanje. Čisti dohodek od poslovanja je na Finskem razdeljen v dohodek od kapitala (18 % od dohodka iz poslovanja) in dohodek od zaposlitve (preostalo – 82 %). Enaka obdavčitev je tudi v primeru partnerstev, kjer je dohodek obdavčen v rokah partnerjev in sledi enak postopek.
- Grčija, poleg Portugalske, Italije, Nizozemske, Luksemburga in Francije, vključuje v dohodek od poslovanja dohodek iz trgovanja ali proizvodnje.
- Dohodek od strokovnih storitev nekatere države (Portugalska in Španija) vključujejo v dohodek od poslovanja. Sestavljajo ga dohodki od različnih poklicev, kot so: zdravniki, veterinarski kirurgi, psihiatri, odvetniki, notarji, arhitekti, inženirji, poslovni konsultanti, računovodje, avtorji, umetniki, igralci, glasbeniki itn. Na Portugalskem pokriva dohodek od poslovanja dobičke, ki so rezultat komercialnih, trgovskih ali industrijskih aktivnosti. Dohodek od strokovnih storitev pa pokriva zaslužke, ki izvirajo iz samostojnih aktivnosti v umetnosti, znanosti ali iz tehničnega področja. Ta kategorija tudi vključuje honorarje od intelektualne ali industrijske lastnine in dohodkov od knjižnih, umetniških, znanstvenih del pristnega avtorja, ki so obdavčeni le polovično.

2.4 Obresti

V nekaterih državah obdavčitve obresti pri viru ne poznajo (Danska, Nizozemska, Luksemburg). Tu je dohodek od obresti vključen v obdavčljivi dohodek in obdavčen po progresivni dohodninski lestvici. V Avstriji, Belgiji, Italiji, na Finskem, Irskem, in Švedskem je davek na obresti iz domačih virov za rezidente obdavčen s končnim davkom po odbitku, obresti iz tujih virov pa so vključene v dohodnino. Končni davek po odbitku se giblje med 15 % (Belgija) in 30 % (Švedska). V Nemčiji, Španiji in Veliki Britaniji pa je možno oboje, in sicer: davek na obresti se pobira pri viru, hkrati pa se šteje tudi kot akontacija dohodnine. V Franciji se rezidenti lahko odločijo, ali jim bo obračunan davek pri domačem viru na obresti in bo dokončen ali pa bodo obresti vključili v obdavčljiv dohodek pri dohodnini poleg obresti iz tujih virov.

2.5 Dividende

Dividende, obresti, avtorski honorarji in dohodki od nepremičnin so dohodek od kapitala, včasih lahko tudi dohodek od poslovanja (Avstrija). Stroške, ki so povezani s pridobitvijo tega dohodka, je mogoče

upoštevati pri izračunu dohodnine, razen če niso povezani s dohodkom, ki je obdavčen s končnim davkom po odbitku.

Dividende države članice EU obdavčujejo podobno kot obresti.

- Najpogosteje jih v splošnem obdavčujejo s 25 % končnim davkom po odbitku (Avstrija, Belgija, Nemčija, Nizozemska, Portugalska ...). V Italiji je višina končnega davka po odbitku enaka 12,5 %, v Španiji pa 18 %.
- Grčija je edina država v EU, kjer so dividende domačih podjetij neobdavčene.
- V Franciji so lahko prejemniki dividend domačih podjetij upravičeni do 50 % znižanja davka, katerega namen je eliminirati ekonomsko dvojno obdavčenje dividend. Skupni znesek dividend in znižanje davka sta dodana vlagateljevim dohodkom, ki so nato obdavčeni s progresivno dohodninsko lestvico in socialnimi davki. Za samske vlagatelje je prvih 8.000 FRF (1.220 EUR) zneska dividend oproščeno davka, za poročene pa je ta znesek podvojen.
- V Luksemburgu je polovica dohodka od dividend domačih podjetij izvzeta iz obdavčitve dohodka davčnega zavezanca.

2.6 Dohodek od avtorskega honorarja in dohodek od najemnin

Po navadi so dohodki od avtorskega honorarja in dohodki od najemnin uvrščeni v dohodek od kapitala, vendar ne vedno. Dohodke od nepremičnin sestavljajo zneski najemnin, ki jih prejme davčni zavezanec neposredno ali prek nepremičninskih agencij z oddajanjem nepremičnine v najem. Obdavčenje se nanaša na dohodek po odštetju stroškov, ki so povezani z vzdrževanjem, popravili in izboljšavami lastnine, enako velja tudi za honorarje.

- V Avstriji so uvrščeni med dohodek od poslovanja ali v dohodek od najemnin, zakupnin in honorarjev in so obdavčeni po progresivnih davčnih stopnjah.
- V Belgiji in na Finskem so honorarji vključeni v dohodek od zaposlitve in obdavčeni s progresivnimi davčnimi stopnjami. S tem dohodkom povezani stroški se odštejejo. Najemnine in čisti donosi iz življenjskega zavarovanja so vključeni v davek od kapitala.
- V Franciji se avtorski honorarji od patentov, patentiranih izumov in usposobljeni proizvodni procesi obravnavajo kot dolgoročni kapitalski dobički, ko jih posamezniki vključijo v proizvodni proces. Obdavčeni so po znižani 16 % davčni stopnji, povečani za socialne davke ter zmanjšani za povzročene stroške. Davčni zavezanec se lahko odloči, da bo obdavčen po normalni progresivni davčni stopnji, vendar je davčna osnova zmanjšana za 30 %.
- Na Portugalskem se avtorski honorarji, ki izvirajo iz intelektualne ali industrijske lastnine, umetniškega, literarnega, znanstvenega dela, uvrščajo med dohodke od samostojnega dela. Drugi honorarji so vključeni med dohodke iz kapitala, ki so obdavčeni s 15 % davkom po odbitku. V Grčiji

je dohodek, ki je zaslužen z oddajanjem zgradb in zemljišč v najem, obdavčen po normalni progresivni davčni stopnji kot pri osebni dohodnini in dodatnim davkom na dohodek od nepremičnin. Dohodek od nepremičnin je v Italiji določen na podlagi katastrske vrednosti nepremičnin. Odbitek v višini 1,8 mio ITL (930 EUR) je možen od skupnega zneska dohodka od lastnega stanovanja davčnega zavezanca. Če je to stanovanje dano v najem, je davčna osnova katastrska ali najemna vrednost, odvisno katera je višja, znižana za 15 % zaradi stroškov.

2.7 Pokojnine

Upokojenci prejemajo po navadi pokojnine iz socialnega zavarovanja, pokojninskih skladov ali od delojemalca samega in so vključene v dohodek od osebnih prejemkov upokojenca. Po navadi uvrščajo vse države EU pokojnine v dohodek od zaposlitve in so obdavčene s progresivnimi davčnimi stopnjami, vendar z določenimi prilagoditvami svoji davčni politiki. V Avstriji je obdavčena le četrtina zneska pokojnine, pod pogojem, da upokojenec sam vlaga v prostovoljni pokojninski sklad. V Belgiji je davčna olajšava v obliki znižanje davka v višini 60.895 BEF (1.510 EUR) mogoča le, če so pokojnine in prejemki od zgodnje upokojitve edini dohodek davčnega zavezanca. V Luksemburgu so državne, starostne in invalidske pokojnine obdavčene z davkom na dohodek po polovični povprečni davčni stopnji, saj so njihove podlage prejšnje zaposlitve. Če upokojenec prejema tudi rento iz privatnega pokojninskega zavarovanja, se ta dohodek šteje med kategorijo drugih virov dohodka. Na Portugalskem se obdavčitev pokojnin razlikuje od ostalih držav članic EU. Tu so pokojnine obdavčene s 25 % davkom po odbitku, ki je končen, razen če se davčni zavezanec odloči drugače (pripíše skupnemu dohodku). Pokojnine so oproščene davka, če so edini vir dohodka. Zgornja meja 1.825.000 PTE (9.103 EUR) za poročene pare, ki živijo skupaj in 1.645.000 PTE (8.205 EUR) za samske in ločene osebe.

2.8 Kapitalskih dobički

Na splošno kapitalski dobički v Avstriji niso vključeni v dohodnino, razen kapitalskih dobičkov, ki so doseženi prek poslovanja, špekulativnih dobičkov in kapitalskih dobičkov ob prodaji delnic. Špekulativni dobički izhajajo iz prodaje nepremičnin, največ do 10 let po pridobitvi, ali ostale lastnine (posebno vrednostnih papirjev do **enega** leta po pridobitvi). Enako časovno omejitev za obdavčitev kapitalskih dobičkov pri vrednostnih papirjih imata še Nemčija in Portugalska. V Nemčiji so kapitalski dobički iz poslovanja pripisani dohodku iz poslovanja. Kapitalski dobički, doseženi s privatnimi transakcijami, so obdavčeni le če izhajajo iz: (1) prodaje nepremičnin, do 10 let po pridobitvi ali (2) prodaje premičnin, vključno z delnicami in obveznicami, do 1 leta po pridobitvi, ali (3) prodaje, ki poteka pred nakupom sredstva (delnice) in (4) prodaje delnic podjetja, katerega posameznik je lastnik ali je imel v lasti neprekinjeno 5 let, neposredno ali posredno, najmanj 10 % kapitala. Kapitalski dobički tvorijo na

Portugalskem posebno kategorijo osebnih dohodkov, razen če vsebujejo poslovne dobičke, potem so to dohodki iz poslovanja. Pri prodaji delnic in drugih vrednostnih papirjev je čisti letni kapitalski dobiček obdavčen po končni 10 % davčni stopnji, razen če se zavezanec ne odloči drugače. Kapitalski dobički iz prodaje naslednjih sredstev so oproščeni davkov in sicer: (a) stanovanja, v katerem biva zavezanec, (b) obveznic in dolžniških instrumentov ter (c) delnic podjetja, ki so v lasti zavezanca več kot 1 leto.

V Franciji in Španiji so pri vrednostnih papirjih kapitalski dobički neobdavčeni, če je od pridobitve poteklo najmanj **dve** leti. V Franciji se obdavčitev dohodka razlikuje glede na vrsto kapitalskih dobičkov. Kapitalski dobički ob prodaji premoženja podjetja so obdavčeni glede na to, ali so dobički dolgoročni ali kratkoročni. Če so dobički dolgoročni (več kot 2 leti v lasti), so obdavčeni po 16 % znižani davčni stopnji, povečani za socialne davke, če pa so kratkoročni, so obdavčeni kot dohodek iz poslovanja. Dohodnina se nanaša na razliko med prodajno ceno in stroški pridobitve sredstva. Kapitalski dobički ob prodaji nepremičnin, ki so v lasti zavezanca manj kot 2 leti, so po odštetju olajšave v obliki odbitka pred obdavčljivo osnovo v višini 6.000 FRF (915 EUR) obdavčeni po progresivnih davčnih stopnjah.

Slovenija, Danska in Italija sodijo v skupino držav, v katerih je časovna omejitev za oprostitev davka od dohodka iz kapitalskih dobičkov **tri** leta. Če posameznik prodaja ali kupuje določeno vrsto premoženja, ki je del trgovanja ali poslovanja, so dobički in izgube takih transakcij na Danskem vedno obdavčeni kot osebni dohodek. V Italiji so kapitalski dobički iz poslovanja vključeni v dohodke iz poslovanja. Tisti, ki izhajajo iz prodaje podjetja, ki je v lasti več kot 5 let, so obdavčeni ločeno. Če pa je podjetje v lasti davčnega zavezanca najmanj 3 leta, pa je davek na kapitalski dobiček enak 27 % in lahko nadomesti osebno dohodnino, seveda če se zavezanec za to odloči. Kapitalski dobički od prodaje nepremičnin, do 5 let po pridobitvi, so obdavčeni kot mešani dohodki, vendar pod pogojem, da ne izhajajo iz poslovanja. Izvzetje davka na kapitalске dobičke je mogoče le v primeru prodaje lastnega stanovanja ali prodaje zemljišč in zgradb, ki so bile podedovane ali podarjene davčnemu zavezancu. Kapitalski dobički na delnice in druge vrednostne papirje, ki niso v povezavi s poslovanjem, so obdavčeni po 27 % davčni stopnji, drugače pa je davčna stopnja 12,5 %.

Najdaljši čas (**pet** in **deset** let) po pridobitvi vrednostnih papirjev, ko ne sledi obdavčenje kapitalskega dobička, je v Belgiji in na Finskem. V Belgiji so kapitalski dobički posameznikov, ki niso doseženi s poslovnimi aktivnostmi, neobdavčeni, razen če izvirajo iz špekulativnih transakcij, prodaje zastarelih ali razvijajočih se nepremičnin do 5 let po pridobitvi, prodaje lastniških deležev (nad 25 %) v domačih podjetjih, prodaje premoženjskih pravic (patenti, avtorske pravice...). Kapitalski dobički od prodaje lastnine so na Finskem vključeni v dohodek od kapitala. Izračunani so kot zmanjšanje stroškov pridobitve od

prejetega plačila ob prodaji. Namesto resničnih stroškov lahko zavezanec odšteje znesek v višini 20 % kot pavšalne stroške, za premoženje, ki ga ima v lasti več kot 10 let pa 50 %.

Posebna pozornost pri obdavčenju kapitalskih dobičkov je treba nameniti dohodku od kapitalskih dobičkov pri prodaji svojega lastnega stanovanja.

- V večini držav EU (Portugalska, Italija, Nemčija,...) so kapitalski dobički te vrste neobdavčeni, saj jih davčni zavezanec reinvestira v nakup novega stanovanja.
- Obstaja pa tudi možnost, da je dohodek izvzet iz dohodnine, vendar le do določene višine. Na Finskem je mejni znesek enak 30.000 FIM (5.046 EUR).

2.9 Dohodki, ki niso predmet davčne obravnave

Tu so si države članice EU različne. Vsaka država se sama odloči, kateri dohodki so obdavčeni in kateri ostanejo neobdavčeni. S tem vspodbuja aktivnosti za pridobivanje neobdavčenih dohodkov, po drugi strani pa poskrbi za minimalno socialno varnost svojih državljanov. Naslednje postavke oproščenih dohodkov so skupne pri vseh državah članicah EU:

- določeni socialni transferji,
- denarne pomoči družinam, ki so potrebne pomoči,
- štipendije,
- plačila za promocijo umetnosti, znanosti, raziskav...
- preživnine otrokom in ločenim zakoncem,
- izplačila iz nezgodnega zavarovanja...

Vsaka država v EU ima pravico, da z izvzetjem dohodkov iz davčne obravnave prilagodi dohodninski sistem trenutnemu položaju celotne davčne politike države. Države se med seboj razlikujejo tudi po velikosti dohodkov, ki so oproščeni dohodnine. Naslednji dohodki so **izvzeti v celoti**.

Avstrija:

- izplačila od zakonitega nezgodnega zavarovanja,
- porodniška nadomestila,
- plačila nadur, izredni dohodki (božičnica, odpravnine...).

Grčija:

- dividende domačih podjetij.

Irska:

- avtorski honorar za patente določenih inovacij, razvitih na Irskem,
- dobiček od zaposlitve v privatnih gozdovih,

- dohodki od določenih umetnikov, skladateljev, slikarjev, kiparjev, piscev, ki stanujejo na Irskem in niso rezidenti druge države,
- nagrade plemenskih žrebcev, zaslužene na Irskem,
- odpravnine.

Italija:

- dohodek od kontinuiranega dela v tujini,
- nekateri prispevki ali premije povezane z delovnimi odnosi,
- nekateri kapitalski dobički na nepremičnine.

Luksemburg:

- izplačila iz polic življenjskega zavarovanja,
- odpravnine.

Nizozemska:

- določena plačila zdravstvenega zavarovanja (zdravstvena oskrba),
- otroški dodatek,
- dediščina in darila,
- dobitki od iger na srečo, loterija (dobitki so obdavčeni z 25 % davkom po odbitku).

Nemčija:

- izplačila zdravstvenega, nezgodnega in invalidskega zavarovanja.

Španija:

- pokojnine,
- kompenzacije, prejete kot odškodnina.

Švedska:

- premije življenjskega zavarovanja,
- določene dividende.

Velika Britanija:

- dohodek, prejet po 14. marcu 1988 s sporazumom kot plačilo ločenemu zakoncu,
- obresti na varčevalne račune državnih bank in državnih obveznic,
- dividende osebnega premoženjskega načrta (PEP),
- določeni prejemki socialnega zavarovanja,
- dividende od delnic nerezidentnih podjetij,
- obresti na povračila davka na dohodek.

Druga možnost pa je, da se države lahko odločijo za **oprostitev dohodka, vendar ne v celoti**.

Belgija:

- obresti od določenih varčevalnih depozitov z odobritvijo ustrezne institucije so neobdavčene do višine 56.000 BEF (1.388 EUR).

Luksemburg:

- 50 % dividend prejetih od rezidentnih podjetij, ki so polno obdavčena,
- dohodek od premičnega kapitala, seveda do določene zgornje meje.

Nizozemska:

- dividende domačih podjetij ter obresti od prihrankov in naložb v vrednostne papirje so oproščeni dohodnine in sicer do višine 1.000 NLG (454 EUR) za samske, za poročene pa do 2.000 NLG (908 EUR).

Španija:

- odškodnine za fizične in psihične poškodbe do zneska, ki jo določi zakon ali sodišče.

3 SISTEM DOHODNINE V AVSTRIJI

3.1 Davčna osnova

Rezidentni davčni zavezanci so obdavčeni po svojih "svetovnih" dohodkih, naj bodo v denarju ali denarni vrednosti. Naslednje kategorije dohodkov so v Avstriji obdavčene: dohodek iz zaposlitve, dohodek iz kmetijstva in gozdarstva, dohodek iz strokovnih storitev, dohodek iz poslovanja in trgovanja, dohodek iz investiranja, dohodek iz najemnin, dohodek iz plačil finančnega najema, avtorskih honorarjev in drugih posebnih dohodkov (anuitete, kapitalski dobički od nepremičnin). Dohodki, ki ne sodijo v te kategorije, so neobdavčeni. Davčna osnova je skupek znesek vseh dohodkov, zmanjšan za posebne stroške.

Dohodek od zaposlitve vključuje vsa plačila, nagrade v denarju ali naravi, ki jih pridobi zaposleni oz. dobi od delodajalca ali katere tretje osebe. Vsaka povračila delodajalca davčnemu zavezancu so obdavčena. Bonitete so obdavčene kot vsak drug dohodek od dela. Obdavčene so po povprečni vrednosti, ki je ponavadi nižja od tržne vrednosti in jo določi Minister za finance. Bonitete so: brezplačni izleti, službena vozila, službeni mobilni telefon itn. Davka proste bonitete so športne aktivnosti, delovna obleka, pokojninske premije, ki jih plača delodajalec. Pokojnine, ki jih prejema upokojenci iz socialnega zavarovanja, pokojninskih skladov ali od delodajalca samega, so vključeni v dohodek od osebnih

prejemkov. Plačila vodilnim delavcem so obdavčena kot dohodek od zaposlitve, če je zaposlen v podjetju, drugače pa je to dohodek od strokovnih storitev.

Dividende, prejete od rezidentnih podjetij, spadajo v dohodek iz poslovanja ali v dohodek iz kapitala. V obeh situacijah je končni davek po odbitku enak 25 %. Obresti so obdavčene enako kot dividende.

Dohodek iz poslovanja je v Avstriji obdavčen z dvema različnima kategorijama virov dohodkov, in sicer dohodek od strokovnih in drugih samostojnih storitev ter dohodek od trgovanja in poslovanja. Stroški pridobitve, varovanja in vzdrževanja te vrste dohodka so odšteti.

Kapitalski dobički večinoma niso vključeni v dohodnino, razen kapitalskih dobičkov, ki so doseženi prek poslovanja, špekulativnih dobičkov in kapitalskih dobičkov ob prodaji delnic. Kapitalski dobički od prodaje dela podjetja ali celote so izračunani kot znesek, katerega plačila ob prodaji presegajo knjigovodsko vrednost podjetja. Špekulativni dobički (kratkoročni) izhajajo iz prodaje nepremičnin, največ do 10 let po pridobitvi, ali druge lastnine (posebno vrednostnih papirjev do enega leta po pridobitvi).

3.2 Olajšave

V Avstriji lahko davčni zavezanci izbirajo med pavšalnim ali normalnim odbitjem stroškov. Pavšalni odbitek je izračunan kot delež skupnih dohodkov, zmanjšanih za izredna plačila, kot sta božičnica, regres.

Letni standardni odbitki za domnevne izdatke vključujejo:

- 1.800 ATS (131 EUR) za vsakega zaposlenega za izdatke, povezane z dohodkom (to so dohodki iz zaposlitve, investiranja, najemnin, honorarjev ter drugi posebni dohodki), če pa so resnični stroški višji, so lahko ti odšteti,
- olajšava za potovalne stroške je možna, če je vožnja na delo daljša od 20 km. Olajšava se giblje od 5.280 ATS (384 EUR) do 15.480 ATS (1.125 EUR) glede na razdaljo. Resnični stroški se ne upoštevajo.

Plačila obresti in premij življenjskega zavarovanja so odšteta ko posebni stroški do višine 10.000 ATS (727 EUR). Za vsakega otroka se lahko uveljavi družinska olajšava v višini 15.600 ATS (1.134 EUR) in se lahko za otroke pod 10 leti starosti poviša na 18.600 ATS (1.352 EUR). Vsi rezidentni davčni zavezanci imajo pravico do splošnega znižanja davka, katerega višina je odvisna od statusa zavezanca (zaposlen, zakonski stan). Osnovni znesek je 12.200 ATS (887 EUR) in se lahko spreminja. Poročeni pari imajo pravico do olajšave za gospodinjstvo v višini 5.000 ATS (363 EUR), če dohodek zakonca ne presega 30.000 ATS (2.180 EUR). Meja za dohodek zakonca se premakne na 60.000 ATS (4.360 EUR), če imata zakonca vsaj enega otroka. Znižanje davka za 5.000 ATS imajo tudi samski starši. Osebe, ki dobivajo dohodek iz

zaposlitve, so upravičene do zaposlitvenega odbitka v višini 1.500 ATS (109 EUR) in prevoznega odbitka 4.000 ATS (291 EUR). Upokojencem se zniža davek za 5.500 ATS (400 EUR) in niso upravičeni do pavšalnega odbitka v višini 1.800 ATS (131 EUR). Zavezanci, ki so plačali preveč davka, lahko zahtevajo izplačilo davka v denarju do višine 5.000 ATS (363 EUR) ali v obliki kredita za dohodnino in prispevke za socialno varnost v prihodnjem letu.

3.3 Dohodninska lestvica

Davčna osnova je izračunana na podlagi čistega skupnega letnega dohodka vseh kategorij.

Tabela 4: Dohodninska lestvica za Avstrijo za leto 2000

Davčna osnova v ATS			Davčna stopnja v %
od	do	(v EUR)	
do	50000	3634	0
50000	100000	7267	21
100000	300000	21802	31
300000	700000	50781	41
nad	700000		50

Vir: European Tax Handbook, 2000.

4 SISTEM DOHODNINE V FRANCIJI

4.1 Davčna osnova

Rezidenti so obdavčeni glede na svetovni dohodek, razen v tistih primerih, ko zakon zahteva drugače. Nerezidenti so obdavčeni le za dohodek, ki je pridobljen v Franciji. Obdavčljivi dohodki so naslednji: dohodek iz zaposlitve, dohodek iz poslovanja, dohodek iz nepremičnin, dohodek iz kmetijstva, dohodek iz strokovnih storitev, dohodek iz investiranja in dohodek iz kapitalskih dobičkov.

Dohodek od zaposlitve je obdavčen s progresivnimi davčnimi stopnjami. Davčna osnova je izračunana kot razlika med skupnim dohodkom od osebnih prejemkov in prispevki za socialno varnost. Zavezanec lahko nato odšteje splošni odbitek, ki je enak višjemu znesku, izračunanem kot realni stroški, ali 10 % davčne osnove, ki je omejena med 2.320 FRF (3.548 EUR) in 77.850 FRF (11.868 EUR). Dohodek od pokojnin je obdavčen in sestavljen iz dohodkov od državnih pokojnin, posebnih starostnih in invalidskih pokojnin iz socialnega zavarovanja, preživnin ločenim zakoncem, preživnine otrok v skladu s sklepom sodišča in enkratna plačila (npr. poročno darilo za otroka). Pokojnine so obdavčene tudi s socialnimi davki. Davčna osnova za pokojnine je dohodek brez prispevkov za socialno varnost, zmanjšan za 10 % splošno olajšavo,

omejeno med 2.050 FRF (313 EUR) in 20.100 FRF (3.064 EUR) na gospodinjstvo za leto 2000, in 20 % dodatni odbitek, katerega omejitve so enake kot pri plačah. Dohodne rente so le delno obdavčene. Davek je odvisen od starosti zavarovanca, ko je izvršeno prvo plačilo.

Nagrade predsednika in članov uprave delniške družbe so dohodek od plač. Vendar pa se nagrade predsedniku in članom nadzornega sveta to upošteva kot dohodek iz investiranja. V d.o.o se vodilnim delavcem take nagrade vključijo v dohodek od zaposlitve.

Prejemniki dividend domačih podjetij so upravičeni do 50 % znižanja davka, katerega namen je eliminirati ekonomsko dvojno obdavčenje dividend. Znesek dividend in znesek znižanje davka sta vključena v davčno osnovo zavezanca. Za samske vlagatelje je prvih 8.000 FRF (1.220 EUR) zneska dividend oproščeno dohodnine, za poročene pa je ta znesek podvojen.

Obresti so obdavčene po progresivnih stopnjah, vendar je končno obdavčenje lahko drugačno. Stopnje končnega obdavčenja se spreminjajo glede na vrsto obresti, datum izdaje, stopnje tveganja itn. Tu je nekaj primerov stopenj končne obdavčitve, in sicer: 15 % na obresti državnih in zasebnih obveznic, posojil, depozitov, garancij, tekočih računov, ter 35 % do 60 % na obresti od blagajniških zapisov in zakladnih menic. Tem stopnjam moramo dodati še socialne davke, ki jih ni mogoče odšteti od davčne osnove.

Avtorski honorarji od patentov, patentiranih izumov in usposobljeni proizvodni procesi se obravnavajo kot dolgoročni kapitalski dobički, ko jih posamezniki vključijo v proizvodni proces. Obdavčeni so po znižani 16 % davčni stopnji, povečani za socialne davke ter zmanjšani za povzročene stroške. Davčni zavezanec se lahko odloči, da bo plačal po normalni progresivni lestvici, vendar je davčna osnova zmanjšana za 30 %. Drugi honorarji, npr. od avtorskih pravic in blagovnih znamk, so obdavčeni po normalnih progresivnih davčnih stopnjah po odštetju dejanskih stroškov. Dohodki od nepremičnin sestavljajo najemnine, ki so prejeete neposredno ali prek nepremičninskih agencij. Pri tem se upoštevajo stroški, ki so povezani z vzdrževanjem, popravili in izboljšavami nepremičnine.

Dohodek od poslovanja vključuje dobičke od industrijskih, komercialnih in ročnih aktivnosti in nepremičninskih transakcij s strani nepremičninskih agencij itn. Dohodki, pridobljeni z udeležbo v partnerstvu, so obdavčeni "v rokah" partnerjev kot dohodek od poslovanja. Ta dohodek je obdavčen po običajni progresivni davčni lestvici in še s socialnimi davki. Stroški pa so odšteti.

Na voljo pa so tudi različne olajšave in znižanja davka. Splošna olajšava je enaka 20 % čistega dohodka do višine 711.000 FRF (108.391 EUR), če je davčni zavezanec član "uradnega računovodskega centra", ki nadzoruje njegove račune. V dohodek od strokovnih storitev v glavnem vključujejo dohodke od svobodnih poklicev, dohodkov od nekomercialnih pisarn (npr. notarji...) in drugih dohodkov, ki niso uvrščeni v nobeni

drugi kategoriji. Obdavčen je po normalnih progresivnih davčnih stopnjah in socialnimi davki. Splošna olajšava pa je enaka kot pri dohodku od poslovanja.

Obdavčitev kapitalskih dobičkov je odvisna od oblike premoženja. Tako so kapitalski dobički od premoženja podjetja ali vrednostnih papirjev lahko obdavčeni ločeno, po nižani davčni stopnji, ali so delno ali v celoti dodani skupnemu dohodku. Kapitalski dobički od nepremičnin pa so obdavčeni z običajno stopnjo. Ločimo kratkoročne in dolgoročne kapitalске dobičke. Če so dobički dolgoročni (več kot 2 leti v lasti), so obdavčeni po 16 % nižani davčni stopnji, povečani za socialne davke. Davčna osnova je razlika med prodajno ceno in stroški pridobitve sredstva. Kapitalski dobički od naslednjih dogodkov pa so oproščeni davkov in sicer: (1) prodaja nepremičnine, ki je v lasti prodajalca več kot 22 let, (2) prodaja lastnega stanovanja in (3) prodaja nepremičnin davčnega zavezanca, katerih skupna vrednost ne preseže 400.000 FRF (60.980 EUR) in je povečana za 100.000 FRF (15.245 EUR) za tretjega ali vzdrževanega otroka. Od 1. januarja 2000 so kapitalski dobički na delnice, obveznic in podobne vrednostne papirje obdavčeni z nižano 16 % davčno stopnjo, ki je povečana za socialne davke, če skupna vrednost nakupa preseže 50.000 FRF (7.622 EUR) v davčnem letu. Običajne prodaje delnic pa so obdavčene po običajni progresivni davčni lestvici.

4.2 Olajšave

Določeni odbitki pred obdavčljivo osnovo so v Franciji povezani z družinskim položajem davčnega zavezanca, in ti so naslednji:

- davčni zavezanec lahko upošteva preživnine, ki jih plača bivšemu zakoncu ali za otroke in so po zakonu ali sklepu sodišča obvezne, kjer si otrok ustvari svojo družino, vendar ga vzdržujejo starši. Davčni zavezanec je upravičen do odbitka v višini 20.480 FRF (3.122 EUR),
- zavezanci, ki so invalidi ali stari preko 65 let in njihovi dohodki ne presegajo 62.300 FRF (9.498 EUR), lahko uveljavljajo odbitek pred obdavčljivo osnovo v višini 10.100 FRF (1.540 EUR) .

Najpomembnejša pa so naslednja znižanja davkov:

- z vpisom delnic določenih podjetij med 01.01.1994 in 31.12.2001 je zavezanec upravičen do znižanja davka v višini 25 % zneska investicije z letno mejo 9.375 FRF (1.429 EUR),
- čeprav je bilo opuščeno znižanje davka na obresti iz hipotekarnega posojila, je za obresti posojil, ki so pridobljena pred 01.01.1998, in sicer za pridobitev novih in popravila starejših stanovanjskih hiš, dovoljeno znižanje davka v višini 25% plačanih obresti, največ do 20.000 FRF (3.049 EUR),
- stroški vzdrževanja stanovanja, v katerem biva zavezanec in so nastali po 01.01.2000, so upravičeni do znižanja davkov za 5 % stroškov. To znižanje je omejeno do 10.000 FRF (1.524

EUR) in se poviša za 1.000 FRF (152 EUR) za prvega otroka, 1.500 FRF (229 EUR) za drugega otroka, 2.000 FRF (305 EUR) za tretjega in vsakega naslednjega otroka,

- starši, katerih otroci pridobivajo srednješolsko in fakultetno izobrazbo, imajo pravico do znižanja davka za 400 FRF (61 EUR) do 1200 FRF (183 FRF) za otroka, odvisno od stopnje obiskovane institucije. Zaradi izdatkov za varstvo otroka pod 7 let starosti se zniža davek za 25 % izdatkov do višine 3.750 FRF (114 EUR) za otroka.

4.3 Dohodninska lestvica

Skupni dohodek davčnega zavezanca je definiran kot seštevek vseh kategorij dohodka. Čisti dohodek zavezanca pa dobimo, ko skupni dohodek zmanjšamo za osebne odbitke pred obdavčljivo osnovo in druge olajšave.

Tabela 5: Seznam koeficientov glede na status davčnega zavezanca v Franciji za leto 2000

Status	Št. koeficienta
Samska, ločena ali ovdovela oseba, brez družinskih članov	1,0
Samska, ločena ali ovdovela oseba z 1 otrokom, nad 18 let in invalidi in vojni veterani	1,5
Poročene osebe brez otrok, samski ali ločeni z 1 otrokom	2,0
Poročene ali ovdovele osebe z 1 otrokom, ali samske ali ločene z 2 otrokoma	2,5
Poročene ali ločene osebe z 2 otrokoma	3,0
Samske ali poročene osebe s 3 otroki	3,5
Poročene in ovdovele osebe s 3 otroki	4,0
Samske ali ločene osebe s 4 otroki	4,5
Poročene in ovdovele osebe s 4 otroki	5,0
Samske ali ločene osebe s 5 otroki	5,5
Poročene in ovdovele osebe s 5 otroki	6,0
Samske ali ločene osebe s 6 otroki	6,5

Vir: European Tax Handbook, 2000.

Čisti dohodek je nato deljen s koeficientom, da dobimo davčno osnovo (na koeficient). V Tabeli 6 nato odčitamo davčno stopnjo, po kateri je obdavčena davčna osnovo na koeficient. Tako izračunan davek od dohodka je nato pomnožen z istim koeficientom, tako da dobimo celotno davčno breme zavezanca. Ko je enkrat določena celotna davčna obveznost davčnega zavezanca, je potrebno veliko popravkov za pridobitev čiste davčne obveznosti. Poleg dohodnine morajo rezidenti plačati tudi socialne davke.

Tabela 6: Pregled davčnih stopenj glede na davčno osnovo na koeficient v Franciji za leto 2000

Davčna osnova na koeficient v FRF			Davčna stopnja v %
od	do	v EUR	
do	26230	3999	0
26230	51600	7866	9,5
51600	90820	13845	23
90820	147050	22418	33
147050	239270	36476	43
239270	295070	44983	48
nad	295070		54

Vir: European Tax Handbook, 2000.

Namen prikaza seznama koeficientov (Tabela 5) je olajšanje progresije dohodnine za določene davčne zavezanke. Koeficienti so prilagojeni najpogostejšim družinskim situacijam.

Sledi formula za preprost izračun obdavčenja dohodka leta 2000. "I" je oznaka za davčno osnovo, "C" pa je število koeficientov.

Tabela 7: Dohodninska lestvica za Francijo za leto 2000

Vrednost I/C v FRF			Celotni davek
od	do	(v EUR)	
do	26100	3978,91	0
22611	51340	7826,8	n/a
51340	90370	13776,8	n/a
90370	146320	22306,3	$(I \cdot 0,33) - (17893,95 \cdot C)$
146320	238080	36295,0	$(I \cdot 0,43) - (32598,95 \cdot C)$
238080	293600	44759,0	$(I \cdot 0,48) - (44562,45 \cdot C)$
čez	293600		$(I \cdot 0,54) - (62266,65 \cdot C)$

Opombe: n/a – ni navedeno .

Vir: European Tax Handbook, 2000.

5 SISTEM DOHODNINE V ITALIJI

5.1 Davčna osnova

Rezidenti so obdavčeni glede na svetovni dohodek. Viri dohodnine vključujejo naslednje skupine dohodkov: dohodek iz zaposlitve, dohodek iz nepremičnin, dohodek iz investiranja, dohodek iz strokovnih storitev, dohodek iz poslovanja in drugih dohodkov.

Dohodek iz zaposlitve ne vključuje delodajalčevih prispevkov za socialno varnost, zdravstveno zavarovanje do višine 7 mio ITL (3.615 EUR) ter premije delodajalca za življenjsko in nezgodno zavarovanje največ do 2,5 mio ITL (1.291 EUR) ali 2 % bruto letne plače zaposlenega. Na splošno so obdavčena vsa povračila stroškov delodajalca v denarju, razen stroškov prevoza na delo. Bonitete so obdavčene, če njihova vrednost preseže 0,5 mio ITL (258 EUR). Naslednje bonitete pa niso vključene v davčno osnovo: (1) hrana v kantini do dnevnega zneska 10.240 ITL (5 EUR), (2) prevoz na delo, (3) storitve delavcem, ki jih nudi delodajalec, kot so izobraževanje, rekreacija, zdravstvo, socialno zavarovanje... (4) izredna plačila za vse ali določene kategorije delavcev do višine 0,5 mio ITL (258 EUR) in (5) vrednost delnic, ki so zakonito dodeljene delavcem do višine 4 mio ITL (2.066 EUR), pod pogojem, da jih imajo v lasti najmanj 3 leta. Pokojnine so tudi obdavčene. Nagrade članom uprave in nadzornega sveta so obdavčene kot dohodki od strokovnih storitev.

Dohodek od nepremičnin je določen na podlagi katastrske vrednosti nepremičnin. Odbitek pred obdavčljivo osnovo v višini 1,8 mio ITL (929 EUR) je mogoč za bivanje zavezanca v lastnem stanovanju. Če pa je to stanovanje dano v najem, je davčna osnova katastrska ali najemna vrednost, odvisno katera je višja, znižana za 15 % zaradi stroškov.

Dividende, ki jih prejme davčni zavezanec, so vključene v dohodek iz investiranja. Obdavčene so z 12,5 % končnim davkom po odbitku. Obresti na bančne tekoče račune in bančne obveznice, katerih čas dospelosti je krajši od 18 mesecev, so obdavčene s 27 % končnim davkom po odbitku. Obresti na državne obveznice in obveznice, katerih čas dospelosti je daljši od 18 mesecev, pa so predmet obdavčitve z 12,5 % končnim davkom po odbitku. Dohodki od avtorskih honorarjev od avtorskih pravic, patentov, blagovne znamke, know-how in dohodki od podobnih premoženjskih pravic so obdavčeni kot dohodki od strokovnih storitev, če jih prejme avtor.

Kapitalski dobički iz poslovanja so vključeni v dohodke iz poslovanja. Če je podjetje v lasti davčnega zavezanca najmanj 3 leta, pa je kapitalski dobiček obdavčen po 27 % končni davčni stopnji, ki nadomesti dohodnino, seveda če se zavezanec za to odloči. Kapitalski dobički od prodaje nepremičnin, do 5 let po pridobitvi, so obdavčeni kot mešani dohodki, vendar pod pogojem, da ne izhajajo iz poslovanja. Drugače so dohodek iz poslovanja. Oprostitev davka na kapitalske dobičke je mogoča le v primeru prodaje lastnega stanovanja, ali prodaje zemljišč in zgradb, ki so bile podedovane ali podarjene zavezancu. Kapitalski dobički iz delnic in drugih vrednostnih papirjev, ki niso v povezavi s poslovanjem, so obdavčeni po 12,5 % davčni stopnji in nadomeščajo dohodnino.

5.2 Olajšave

Davčne olajšave za vzdrževane člane družine so v obliki znižanja davka. Znižanje davka lahko uveljavi davčni zavezanec za vzdrževanega zakonca v višini med 818.000 ITL (422 EUR) in 1.058.000 ITL (546 EUR), odvisno od dohodka (manjši kot je dohodek, višje je znižanje davka). Znižanje dohodnine za 408.000 ITL (211 EUR) je namenjeno za vsakega vzdrževanega otroka in druge osebe, dodatno znižanje 240.000 ITL (124 EUR) pa je za vsakega otroka, mlajšega od 3 let. Vsa našeta znižanja se izvajajo ob pogoju, da dohodki vzdrževane osebe pred odštetjem olajšav ne presegajo višine 5,5 mio ITL (2.840 EUR). Davčni zavezanec je upravičen do znižanja davka v višini 19 % za določene osebne izdatke. Ti izdatki so naslednji: (1) izdatki za operacije, zdravstvene specialiste in zobne proteze, ki so višji od 250.000 ITL (129 EUR), (2) obresti na hipotekarno posojilo za stanovanje, v katerem zavezanec biva, do najvišjega zneska kredita v višini 1.330.000 ITL (687 EUR), (3) premije privatnega življenjskega in zdravstvenega zavarovanja, največ do višine 475.000 ITL (245 EUR) in (4) izdatki za srednješolsko, univerzitetno izobraževanje. Zavezancu, ki prejema le dohodek iz zaposlitve ali pokojnine, se mu lahko zniža davek od 100.000 ITL (52 EUR) do 1.750.000 ITL (904 EUR) odvisno od višine dohodka. Upokojenci imajo pravico dodatnega znižanja davka v višini od 90.000 ITL (46 EUR) do 430.000 ITL (222 EUR), ki je odvisen od višine dohodka in starosti upokojenca. Nobenih znižanj ni na voljo, če dohodek zavezanca preseže 19 mio ITL (9.813 EUR). Tudi pri dohodku iz poslovanja lahko zavezanec uveljavlja znižanje davka, in sicer od 100.000 ITL (52 EUR) do 750.000 ITL (387 EUR), če pa dohodek preseže 60 mio ITL (30.987 EUR), znižanja davka ni.

5.3 Dohodninska lestvica

Vse davčne stopnje v Tabeli 8 se povišajo za dodatni regionalni davek. Davčne stopnje regionalnega davka so med 0,9 % in 1,4 %, odvisno od regije. Tako je npr. davčna stopnja prvega davčnega razreda (do 15 mio ITL) med 19,4 % in 19,9 % itn.

Tabela 8: Dohodninska lestvica v Italiji za leto 2000

Davčna osnova v ITL			Davčna stopnja v %
od	do	v EUR	
do	15 mio	7747	18,5
15 mio	30 mio	15494	25,5
30 mio	60 mio	30987	33,5
60 mio	135 mio	69722	39,5
nad	135 mio	47938	45,4

Vir: European Tax Handbook, 2000.

6 SISTEM DOHODNINE V NEMČIJI

6.1 Davčna osnova

Rezidenti so zavezanci za dohodnino in so obdavčeni glede na svoj svetovni dohodek. Viri dohodnine so: dohodek iz zaposlitve, dohodek iz kmetijstva in gozdarstva, dohodek iz poslovanja, dohodek iz strokovnih storitev, dohodek iz kapitala, dohodek iz najemnin in drugi dohodki.

Dohodek iz zaposlitve je vsak znesek, v denarju ali v naravi, ki ga prejme delavec od delodajalca v času zaposlitve. Plačila za nadurno delo so v Nemčiji obdavčena. Plačila za nedeljsko delo, praznike in delo ponoči niso obdavčena, če so plačane kot dodatek k osnovni plači. Odpravnine so neobdavčene do višine 24.000 DEM (12.271 EUR), pod pogojem, da delavca odslovi delodajalec ali po sklepu sodišča. Stroški prevoza na delo so povrnjeni delavcu v celoti, če uporablja javni prevoz. Pri uporabi privatnega prevoza, pa ima pravico za zmanjšanje davčne osnove v višini 0,70 DEM (0,4 EUR) za km v eno smer. Bonitete so po navadi vrednotene po tržni ceni. Uporaba službenega avtomobila za privatne in službene namene je obdavčena po 12 % letno (1 % mesečno) od nabavne cene avtomobila. Delodajalec lahko ponudi kot boniteto tudi opcijo delnic. Davek od dohodka iz opcij delnic je enak pošteni tržni vrednosti delnic na dan, ko je bila opcija izvedena, zmanjšani za vsak znesek, ki ga je plačal zavezanec za opcijo. Pokojnine, vključno s pokojninami vdovam in otrokom brez staršev, so obdavčene v celoti. Upokojenci lahko uveljavljajo 40 % davčno olajšavo, največ do 6.000 DEM (3.068 EUR), in sicer vsak, ki dopolni 63 let, invalidi pa, ko dopolnijo 60 let. Prispevki za pokojninsko zavarovanje, če jih plačuje delavec, imajo značaj posebnih stroškov. Ti stroški znižujejo davčno osnovo.

Otroški dodatek (socialni transfer) je na voljo le rezidentom z otroki, ki so tudi rezidenti Nemčije in se izplačuje med letom. Ta dodatek je 270 DEM (138 EUR) za enega ali dva otroka, 300 DEM (153 EUR) za tretjega in 350 DEM (179 EUR) za četrtega in vsakega naslednjega otroka.

V splošnem stroški, ki so nastali s pridobivanjem dohodka od investiranja, zmanjšujejo davčno osnovo. Pri dohodku od kapitala je možna davčna olajšava v višini do 3.000 DEM (1.532 EUR) za samske davčne zavezance. Končni davek po odbitku v višini 25 % bremeni dividende, dohodek iz udeležbe v tistem partnerstvu v trgovanju ali poslovanju in obresti na obveznice. Davek po odbitku v višini 30 % se nanaša na bančne obresti in se upošteva pri končnem obračunu dohodnine.

Za dohodek iz kmetijstva in gozdarstva, dohodek iz trgovanja in poslovanja je splošna metoda obdavčitve dohodka **metoda primerjave čiste vrednosti**. Davčna osnova je enaka razliki med čisto vrednostjo sredstev v tej kategoriji na koncu poslovnega leta in na koncu prejšnjega leta. Če letni dobiček v tej

kategoriji ne preseže 48.000 DEM (24.542 EUR) in promet 500.000 DEM (255.646 EUR) je uporabljena **metoda čistega dohodka**. S to metodo je davčna osnova izračunana kot skupni dohodek manj stroški, povezani s pridobivanjem tega dohodka. Pri obeh metodah so upoštevani stroški. Kapitalski dobički iz poslovanja so pripisani dohodku iz poslovanja. Kapitalski dobički, doseženi preko privatnih transakcij, so obdavčeni le, če izhajajo: iz prodaje nepremičnin (vključno s premoženjskimi pravicami iz nepremičnin do 10 let po pridobitvi) ali premičnin (delnice in obveznice, do 1 leta po pridobitvi). Prodaja lastnega stanovanja davčnega zavezanca je oproščena dohodnine.

6.2 Olajšave

Davčni zavezanec, ki je starejši od 55 let, ali pa je nesposoben za delo, lahko zaprosi za davčno olajšavo na kapitalske dobičke, ki so doseženi s prodajo ali zaprtjem svojega podjetja do višine 60.000 DEM (30.677 EUR). Olajšava se proporcionalno zniža, če so ti dobički višji od 300.000 DEM (153.387 EUR). Nasprotno pa ni možna uveljavitev davčne olajšave, če znesek dobičkov presega 360.000 DEM (184.065 EUR). To olajšavo lahko izkoristi zavezanec le enkrat v svojem življenju. Davčna olajšava v višini 20.000 DEM (18.226 EUR) je namenjena zavezancem s kapitalskimi dobički ob prodaji delnic (d.d. ali d.o.o.), če dobički niso višji od 80.000 DEM (40.903 EUR). Ob prodaji dela paketa delnic, se olajšava zniža proporcionalno.

Posebni stroški znižujejo davčno osnovo in ti vključujejo:

- plačila preživnin bivšem zakoncem do višine 27.000 DEM (13.805 EUR);
- obvezni prispevki za zdravstveno, nezgodno, obvezno zavarovanje, zavarovanje za invalidnost in starost, premije privatnih nezgodnih zavarovanj in obvezne ali prostovoljne prispevke za pokojninsko zavarovanje ter zavarovanje za nezaposlenost. Skupni letni odbitek za vse naštetе prispevke in premije je omejen, in sicer do višine 2.610 DEM (1.334 EUR). Zavezanci, katerih vir dohodka ni plača, lahko uveljavljajo dodatni odbitek 6.000 DEM (3.068 EUR);
- plačila za gospodinjstvo do 18.000 DEM (9.203 EUR);
- cerkveni davek;
- honorarji davčnim svetovalcem;
- donacije političnim strankam do višine 3.000 DEM (1.534 EUR), podvojen znesek za zakonca.

Izredni izdatki so lahko odšteti od davčne osnove, če so neizogibni in presežejo izdatke primerljive skupine davčnih zavezancev z primerljivimi dohodki. To se nanaša predvsem na plačila za izostanek iz dela zaradi zdravstvenih razlogov - "boleznina". Stroški so upoštevani le, če presežejo določene meje, ki so določene po programu.

Davčna osnova je zmanjšana za splošno olajšavo. Od 01.01.2000 je do splošne olajšave upravičen vsak rezident v višini 13.499 DEM (6.902 EUR), za poročene je olajšava podvojena. Zakonci, ki živijo skupaj, so

upravičeni do družinske olajšave v višini 576 DEM (294 EUR) na mesec, vendar v tem primeru niso upravičeni do otroških dodatkov. Od 01.01.2000 je nova dodatna olajšava za skrb za otroka v višini 1.512 DEM (773 EUR) na leto za otroke, ki so mlajši od 16 let ali so invalidi. Za poročene je olajšava podvojena. Samske osebe, ki živijo same z otroci in prejemajo otroški dodatek, so upravičeni do dodatne olajšave za gospodinjstvo v višini 5.616 DEM (2.871 EUR) na leto pod pogojem, da živijo z otroki v istem gospodinjstvu.

6.3 Dohodninska lestvica

Dohodnina je obdavčena s progresivnimi davčnimi stopnjami. Za poročene davčne zavezance, ki oddajajo skupno davčno napoved, so mejni davčni zneski podvojeni, davčne stopnje pa ostanejo enake. (npr. za prvi ničelni razred je mejni davčni znesek enak 26.999 DEM (13.804 EUR)).

Tabela 9: Dohodninska lestvica v Nemčiji za leto 2000

Davčna osnova v DEM			Davčna stopnja v %
od	do	v EUR	
	do 13499	6902	0,0
13500	17495	8946	22,9 - 25,0
17496	114695	58643	25,0 - 51,0
nad	114695		51,0

Vir: European Tax Handbook, 2000.

7 SISTEM DOHODNINE NA ŠVEDSKEM

7.1 Davčna osnova

Rezidenti so obdavčeni glede na svetovni dohodek. Viri dohodnine so: dohodek iz zaposlitve, dohodek iz poslovanja in dohodek iz kapitala.

Dohodek iz zaposlitve so plače davčnega zavezanca. Stroški, ki so nastali pri pridobitvi tega dohodka, so upoštevani v izračunu dohodnine. Davčni zavezanec, ki ima pravico uporabe službenega vozila za službene namene, je upravičen do odšteta stroškov za gorivo v celoti. Priznani stroški so v obliki fiksnega zneska v višini 0,5 SEK (0,05 EUR) na km za dizelsko gorivo in 0,8 SEK (0,08 EUR) na km za druge vrste goriv. Stroški za prevoz so izračunani na podlagi najcenejših stroškov prevoza, po navadi je to javni prevoz. Pri uporabi privatnega prevoza na delo so upoštevani fiksni stroški v višini 1,5 SEK na km. Premije za zavarovanje v primeru brezposelnosti so odštete od davčne osnove. Bonitete so obdavčene kot

dohodek iz zaposlitve po njihovi tržni vrednosti. Bonitete, ki so predmet obdavčitve, vključujejo tudi opcije delnic po ceni, ki je nižja od tržne. Zavezanec, ki je dobil opcijo delnic, je obdavčen, ko je opcija izvedena. Pokojnine (vključno s starostno, za vdovost, za invalidnost) so v celoti obdavčene kot dohodek iz zaposlitve, ravno tako anuitete na osnovi zdravstvenega in nezgodnega zavarovanja in anuitete, ki niso osnovane na podlagi zavarovanja. Plačila in nagrade direktorjem so obdavčeni kot dohodek iz zaposlitve. Dividende in obresti so v splošnem obdavčene kot dohodek iz kapitala. Obdavčene so s končnim 30 % davkom po odbitku. Davčno izzetje se nanaša le na mala in srednja podjetja in je omejeno. Del dividend je mogoče obdavčiti kot dohodek iz zaposlitve v rokah davčnega zavezanca, pod pogojem, da aktivno dela oziroma je aktivno delal v podjetju zadnjih 5 let.

Avtorski honorarji so ponavadi obdavčeni kot dohodek iz poslovanja. Če so avtorski honorarji rezultat občasnih aktivnosti v znanosti, literaturi ali umetnosti, so lahko obdavčeni tudi kot dohodek iz zaposlitve. Najemnine od nepremičnin, v katerih živi zavezanec, spadajo v dohodek iz kapitala, drugi dohodki iz nepremičnin pa so obdavčeni kot dohodek iz poslovanja. Dohodek iz trgovanja in strokovnih storitev je predmet obdavčitve kot dohodek iz poslovanja. Stroški, ki so nastali v zvezi s pridobitvijo in vzdrževanjem dohodka iz poslovanja, zmanjšujejo davčno osnovo.

Vsi kapitalski dobički zavezanca so vključeni v dohodek od kapitala. Le 90 % kapitalskega dobička od nepremičnin je predmet obdavčitve, če te nepremičnine vključi zavezanec v delovni proces svojega podjetja. Zavezanec lahko odloži obdavčitev kapitalskih dobičkov od prodaje lastnega stanovanja (v celoti ali delno), v katerem je bival vsaj 1 leto pred prodajo, vendar le, če doseženi kapitalski dobiček preseže 50000 SEK (5408 EUR) oziroma kupi novo stanovanje do prej kot v enem letu.

7.2 Olajšave

Davčno olajšavo (v obliki odbitka pred obdavčljivo osnovo) lahko zavezanec uveljavlja za premije življenjskega zavarovanja. Izdatki za izobraževanje so lahko vključeni v izračun dohodnine kot olajšava, če zavezancu pripomorejo pri iskanju zaposlitve. Stroški za zdravila in donacije ne zmanjšujejo davčne osnove. Davčni zavezanec je upravičen do odštetja zneska, ki ga periodično plačuje kot preživnino za nekdanjega zakonca, preživnine za otroke, ki ne živijo v istem gospodinjstvu z davčnim zavezancem, pa ni mogoče odšteti. Premije iz privatnega pokojninskega zavarovanja so upoštevane kot posebna olajšava, če je zavezanec lastnik zavarovalne police in je omejena letno na 36.600 SEK (3.959 EUR). Osnovna olajšava varira med 8.700 SEK (941 EUR) in 18.200 SEK (1.969 EUR) in se lahko uveljavi le pri dohodku iz zaposlitve ali iz poslovanja.

7.3 Dohodninska lestvica

Dohodnina na dohodek davčnega zavezanca se obdavči po naslednjih davčnih stopnjah:

Tabela 10: Dohodninska lestvica na Švedskem za leto 2000

Davčna osnova v SEK			Davčna stopnja v %	
od	do	v EUR		
	do	232600	25159	0
	232601	374000	40454	20
	čez	37400		25

Vir: European Tax Handbook, 2000.

8 DAVČNE OLAJŠAVE

Zdaj, ko natančno poznamo dohodninske sisteme nekaterih držav članic EU, pa bi si bolj natančno ogledali različne oblike davčnih olajšav, ki jih je mogoče uveljaviti v različnih državah.

Stroški, ki so nastali s pridobivanjem in vzdrževanjem dohodka, so lahko odšteti od pomembnih kategorij dohodkov. Posledično se izgube v katerikoli kategoriji dohodka, posebni stroški, izjemni izdatki, določene oprostitve in olajšave upoštevajo pri izračunu davčne osnove. Odbitki od skupnega obdavčljivega dohodka so dovoljeni le v primeru, če niso bili odšteti od obdavčljivih posameznih kategorij dohodkov. Postopek ugotavljanja davčne osnove je natančno določen z davčnimi predpisi, ki pri tem pogosto splošne ekonomske kategorije občutno zožujejo s predpisovanjem raznih odbitkov od obdavčljive osnove, s katerimi dovoljujejo:

- izločiti iz siceršnje osnove nekatere dele dohodka, prihodka, premoženja, porabe in podobno ter
- zmanjšati za osnovo nekaterim skupinam zavezancev ali odšteti od osnove posamezne družbeno stimulirane vrste dohodkov, porabe itn.

Pri tem razlikujemo oprostitve od olajšav. V obeh primerih je posledica manjša osnova, zadošča skupen pojem odbitkov od osnove, ki tako od dani davčni stopnji upravičenim zavezancem znižujejo davčno obveznost. Podobne ugodnosti nudijo zavezancem tudi znižanja davkov, ki dovoljujejo, da se siceršnja obračunana davčna obveznost zniža za določen znesek ali za določen odstotek. Razlika med odbitki od osnove in znižanja davka je pomembna pri progresivnih davkih (dohodnina). Odbitki od osnove namreč povzročijo pri progresivnih davkih bistveno večje davčne prihranke zavezancem z višjimi dohodki kot pa z

nižjimi. Zato se v večini sodobnih družbah pogosto olajšave za otroke ali nezaposlenega zakonca ne priznavajo v obliki odbitkov od davčne osnove, temveč v obliki pavšalnega zneska znižanja davka (Rupnik, Stanovnik, 1995, str. 21).

8.1 Splošna olajšava

Davčni zavezanci v državah EU in Sloveniji imajo možnost do uveljavitve osnovne davčne olajšave, vendar jo te ponudijo v različnih pojavnih oblikah. Osnovna davčna olajšava je praviloma v obliki odbitka pred obdavčljivo osnovo. Tabela 11 prikazuje seznam držav, ki omogočajo to vrsto olajšav. Pri primerjavi je mogoče opaziti, da ima Velika Britanija najvišjo osnovno davčno olajšavo v višini 4.335 GBP (6.374 EUR), najnižjo pa Slovenija 253.003 SIT (1.165 EUR) in Švedska 18.200 SEK (1.967 EUR). Druga možnost je, da država v svojem obračunu dohodnine z dohodninsko lestvico vključijo prvi, najnižji mejni davčni razred s ničelno mejno davčno stopnjo. To pomeni, da dohodki do prvega mejnega davčnega razreda niso obdavčeni. Najvišji mejni davčni znesek (Tabela 18) imata Švedska 232.600 SEK (25.159 EUR) in Nemčija 26.999 DEM (13.804 EUR), najnižjega pa ima Avstrija in sicer 50.000 ATS (3.034 EUR). Naslednja možnost pa je osnovna davčna olajšava v obliki znižanja davka.

Tabela 11: Pregled osnovnih davčnih olajšav v državah EU in Sloveniji

Davčna olajšava, nepovezana z dohodkom (EUR)		Ničelni prvi razred (EUR)		Znižanje davka
Avstrija	/	Avstrija	do 3634	Avstrija
Belgija	5206	Francija	do 3999	Danska
Danska	/	Luksemburg	do 13804	Italija
Finska	1346	Švedska	do 25159	Portugalska
Francija	/			
Grčija	/			
Irska	4000			
Luksemburg	1487			
Nemčija	6902			
Nizozemska	3868			
Portugalska	/			
Španija	3306			
Švedska	1969			
Velika Britanija	6974			
Slovenija	1165			

Opomba: Davčna olajšava, ki je nepovezana z dohodkom, je v obliki odbitka pred obdavčljivo osnovo.

Vir: European Tax Handbook, 2000.

V Avstriji so vsi rezidentni zavezanci upravičeni do splošnega znižanja davka, katerega višina je odvisna od dohodka in osebnega položaja davčnega zavezanca. Osnovni znesek je 12.200 ATS (887 EUR). Na Danskem je vsak zavezanec upravičen do osebne olajšave, ki je ločena od davčne obveznosti, v obliki znižanja davka in znaša 7 % osebne olajšave. Za leto 2000 je osebna olajšava znašala 33.400 DKK (4.482 EUR), iz tega sledi, da znižanje davka znaša 2.338 DKK (7 % od 33.400). V praksi je olajšava raje odšteta od davčne osnove kot znižanje davka.

8.2 Stroški, povezani z delom

Pri dohodku iz poslovanja so davčne olajšave za stroške povezane z delom predvsem v obliki:

- normiranih stroškov in
- dejanskih stroškov.

Tabela 12: Seznam osnovnih davčnih olajšav za stroške, povezane z delom, v državah EU in Sloveniji

DOHODEK IZ POSLOVANJA		DOHODEK IZ DELA	
Normirani Stroški	Olajšave za resnične stroške	Stroški, povezani z delom	Znižanje davka
Avstrija	Belgija	Danska	Avstrija
Belgija	Danska	Finska	Italija
Luksemburg	Finska	Francija	Španija
Nemčija	Grčija	Nizozemska	
Slovenija	Luksemburg	Portugalska	
Švedska	Nemčija		
	Nizozemska		
	Slovenija		
	Španija		
	Švedska		
	Velika Britanija		

Vir: European Tax Handbook, 2000.

Pri izračunu dohodnine je davčna osnova zmanjšana za stroške, ki jih povzroča pridobitev te vrste dohodka. Od zakonodaje je odvisno, ali upošteva odbitje normiranih stroškov oz. pavšal (1. stolpec v tabeli 16) ali resničnih stroškov (2. stolpec v tabeli 16).

Iz tabele 12 je razvidno, da nekatere države, vključno s Slovenijo, priznavajo normirane stroške in hkrati tudi resnične stroške. Če država dovoljuje možnost izbire, pa se po navadi upošteva tiste stroške, ki so višji. Osnovne davčne olajšave za stroške povezane z delom, to je z dohodkom od zaposlitve, pa upoštevajo le nekatere države. Za Nizozemsko je znano, da izdatki, povezani z dohodkom iz sedanje zaposlitve, zmanjšujejo davčno osnovo v višini 12 % in sicer med 236 NLG (119 EUR) in 3.528 NLG (1.601

EUR). Nekatere države (Avstrija, Italija in Španija) uporabijo raje davčno olajšavo v obliki znižanje davka, katerega namen je zmanjšati davčne obremenitev pri zavezancih z višjimi dohodki.

8.3 Standardne olajšave

Tabela 13 prikazuje pregled standardnih olajšav pri skupnem obdavčenju v državah EU (Francija, Nemčija, Irska, Luksemburg, Portugalska, Španija) in sicer splošno standardno olajšavo, olajšavo za poroko in olajšavo za otroke. Iz tabele 13 lahko razberemo, kakšne oblike olajšav uporabljajo te države, vendar pod pogojem, da žena nima dohodkov oziroma ni zaposlena.

Za sistem skupnega obdavčevanja je značilno, da ni razlik v davčni obravnavi, in sicer pri tem, ali je žena zavezanca zaposlena ali ni. Postopek obdavčitve dohodka poteka enako kot v primeru, če je zaposlen samo mož. Olajšave so enake. Zakonca oddata skupno napoved.

Tabela 13: Pregled standardnih olajšav (osnovna, poroka, otroci) pri skupnem obdavčenju v državah EU

DRŽAVA	Standardna olajšava	Ko žena nima dohodkov, mož pa je zaposlen :	
		poročen	otroci
Francija	Fiksna olajšava in ničelni prvi razred	Kvocientni sistem	Kvocientni sistem
Nemčija	Fiksna olajšava in ničelni prvi razred	Delitev dohodka, efektivno podvajanje osnovne olajšave	Fiksno znižanje davka
Irska	Fiksna olajšava	Dodatna fiksna olajšava in delitev dohodka	Nič (socialni transferji)
Luksemburg	Fiksna olajšava in ničelni prvi razred	Kvocientni sistem	Kvocientni sistem in olajšava, povezana z dohodkom
Portugalska	Fiksna olajšava in fiksno znižanje davka	Delitev dohodka	Fiksno znižanje davka
Španija	Fiksna olajšava	Dodatno fiksno znižanje davka	Fiksno znižanje davka

Vir: European Tax Handbook, 2000.

Tabela 14 prikazuje seznam standardnih olajšav (enako kot Tabela 13) v državah, in sicer tistih, ki izvajajo individualno obdavčenje dohodkov davčnega zavezanca. Značilno je, da vsak izmed zakoncev odda svojo davčno napoved.

Tabela 14: Pregled standardnih olajšav (osnovna, poroka, otroci) pri individualnem obdavčenju v državah EU in Sloveniji

DRŽAVA	Standardna olajšava	Ko žena nima dohodkov, mož pa je zaposlen:		Žena prejema dohodek: (oba zaposlena)	
		poročen	otroci	poročen	otroci
Avstrija	Fiksna olajšava in fiksno znižanja davka	Fiksen znesek znižanja davka za posameznika	Nič (socialni transferji)	Možje izgubijo fiksno znižanje davka, ko ženin dohodek preseže meje	Ni razlik
Belgija	Fiksna olajšava	Fiksna olajšava	Fiksna olajšava	Mož in žena dobita olajšavo za poročene	Ni razlik
Danska	Fiksna osebna olajšava	Podvojena osnovna osebna olajšava*	Nič (socialni transfer)	Ni razlik	Ni razlik
Finska	Ničelni prvi razred	Nič	Fiksna olajšava	Ni razlik	Ni razlik
Grčija	Fiksna olajšava	Dodatna fiksna olajšava	Fiksna olajšava	Ni razlik	Ni razlik
Italija	Fiksno znižanje davka	Dodatno fiksno znižanje	Fiksno znižanje davka	Možje izgubijo fiksno znižanje davka, ko ženin dohodek preseže fiksni znesek omejitve	Znižanje davka se razpolovi na pol, če ženin dohodek preseže fiksni znesek omejitve
Nizozemska	Fiksna olajšava	Višje fiksne olajšave za moža kot za samskega	Nič (socialni transferji)	Mož izgubi olajšavo, ko je žena zaposlena. **	Ni razlik
Švedska	Fiksna olajšava	Dodatno fiksno znižanje	Nič (socialni transferji)	Mož izgubi olajšavo, če ženin dohodek narašča	Fiksna olajšava
Velika Britanija	Fiksna olajšava	Olajšava za poročene pare	Nič (socialni transferji)	Ni razlik	Ni razlik
Slovenija	Fiksna olajšava	Fiksna olajšava	Fiksna olajšava	Ni razlik	Ni razlik

Opombe: * Podvojena osnovna osebna olajšava in neuporabljen del zakončeve olajšave se lahko prenese na drugega zakonca.

** Če je dohodek žene manjši od osnovne standardne olajšave, dobi to v celoti mož.

Vir: The role of tax reform in Central and Eastern countries, 1991.

European Tax Handbook, 2000.

8.4 Otroci (davčni prihranek in otroški dodatek)

Tabela 15 prikazuje dva transferja družinam z otroki, ki ju najdemo v večini evropskih držav. To sta: otroški dodatek (neposredni denarni transfer) in davčni prihranek zaradi otrok (posredni transfer zaradi otrok, ki je posledica davčne olajšave za otroke). V razvitih državah otroci nimajo več ekonomske vrednosti za svoje starše in jim tudi ne zagotavljajo socialne varnosti v starosti, ravno nasprotno otroci zdaj pomenijo

predvsem višje življenjske stroške. Z zagotavljanjem otroških dodatkov in davčnih olajšav za otroke prevzema država na sebe del stroškov otrok.

Tabela 15: Merila, ki določajo raven davčnih prihrankov zaradi otrok in otroških dodatkov v državah EU in Sloveniji

DRŽAVA	DAVČNA OLAJŠAVA ZA OTROKA			OTROŠKI DODATKI			
	Oblika: zmanjšanje	Odkvisna od:		Odkvisni od:			
		št. otrok	status	dohodka	št. otrok	starosti otrok	status
Avstrija	davka	DA	DA			DA	
Belgija	davčne osnove	DA	DA		DA	DA	
Danska						DA	DA
Finska					DA		DA
Francija	davek na podlagi sestavi družine				DA	DA	
Grčija	davčne osnove	DA					
Irska				DA			
Italija	davka		DA	DA			
Luksemburg	davka na podlagi družin. količnika				DA	DA	
Nizozemska			DA		DA	DA	
Nemčija	davka	DA					
Portugalska	davka	DA		DA	DA	DA	
Španija	davka	DA		DA			
Švedska					DA		
Vel. Britanija	davčne osnove		DA		DA		DA
Slovenija	davčne osnove	DA		DA			

Opombe: status - pomeni, ali je davčni zavezanec samski ali poročen.

Vir: Stropnik, 2000.

Namen teh transferjev je omiliti zmanjšanje življenjske ravni družin, do katerega prihaja po rojstvu vsakega otroka. Z izvajanjem teh ukrepov priznava država številne pozitivne in dolgoročne koristi od otrok za celotno družbo. Nedvomno se minimalni življenjski stroški povečujejo s starostjo otrok. S tem lahko utemeljimo možne višje transferje za starejše otroke. Iz tabele 15 je razvidno, da le skandinavske države (Danska, Švedska in Finska) nimajo nobenih olajšav v zvezi z otroci. Na Nizozemskem, Irskem in v Veliki Britaniji velja davčna olajšava na podlagi statusa samohranilca ali edinega hranitelja. V Nemčiji nimajo otroških dodatkov. V Grčiji otroški dodatki niso javni transferji, temveč so predmet kolektivnih pogodb in le pravica zaposlenih (Stropnik, 2000, str. 30).

8.5 Druge standardne olajšave

V Avstriji je vsak otrok upravičen do fiksnega zneska družinske olajšave, ki je povečana za otroke mlajše od 10 let. Olajšava za gospodinjstvo in stanovanje je poznana skoraj v vseh evropskih državah. Pod to

olajšavo, poleg stroškov za gospodinjstvo (katere delno vračajo le v Grčiji), v olajšavo za stanovanje vključujemo tudi stroške za pridobitev lastnega stanovanja (krediti, hipoteke, nakup..). V Avstriji je olajšava za gospodinjstvo mogoča le, če sta zakonca poročena in imata otroke.

Tabela 16: Seznam drugih standardnih olajšav v državah EU in Sloveniji

DRŽAVA	Prispevki za socialno varnost	Starost	Stanovanje	Vzdrževani člani in otroci	Invalidnost
Avstrija	Odbitek (do meje)	Fiksno znižanje davka	Nič	Nič	
Belgija	Odbitek (v celoti)	Nič	Del izdatkov pod določenimi pogoji	Fiksno znižanje davka	Fiksna olajšava
Danska	Odbitek (v celoti)	Fiksno znižanje davka			
Finska	Ni odbitka	Nič	Nič	Nič	Fiksno znižanje davka, odvisno od st. invalidnosti
Francija	Odbitek (v celoti)	Fiksna olajšava	Znižanje davka		Fiksna olajšava
Grčija	Odbitek (v celoti)	Nič	Olajšava v višini 30 % stroškov	Fiksna olajšava za posameznega vzdrževanega člana	Fiksna olajšava
Irska	Fiksna olajšava	Fiksna olajšava	Fiksna olajšava	Dodatna olajšava za vzdrževanje staršev	Dodatne fiksne olajšave za slepe
Italija	Odbitek (v celoti)	Fiksno znižanje davka	Znižanje davka	Fiksno znižanje davka	Olajšava
Luksemburg	Odbitek (v celoti)	Nič	Nič	Nič	Nič
Nemčija	Odbiti do meje	Dodatna fiksna olajšava	Odbiti stroški do meje		Fiksna olajšava
Nizozemska	Ni odbitka	Nič		Odbit socialni transfer	Odbiti stroški, ki naraščajo z invalidnostjo
Portugalska	Odbitek (do meje)	Nič	Fiksna olajšava	Fiksno znižanje davka	Znižanje davka naraste za 50 %
Španija	Odbitek (v celoti)	Fiksno znižanje davka za vsakega nad 70 let	Znižanje davka	Fiksno znižanje davka	Fiksno znižanje davka
Švedska	Prispevkov ne plačujejo delavci	Olajšava povezana z dohodkom	Nič	Nič	Olajšava povezana z dohodkom
Vel. Britanija	Odbitek (do meje)	Višje stopnje olajšav za starejše od 65 leti	Znižanje davka	Nič	Dodatne olajšave za slepe
Slovenija	Odbitek (v celoti)	Fiksna olajšava za Starejše od 65 leti	Nič	Fiksna olajšava za vsakega vzdrževanega posebej	Fiksna olajšava

Opomba: Prispevki za socialno varnost vključujejo le javni sistem. Stanovanje vključuje državno olajšavo zaradi vzdrževanja lastnega stanovanja.
Vir: European Tax Handbook , 2000.

The Role of Tax Reform in Central and Eastern Europe, 1991.

V Belgiji se upošteva pri odbitku del izdatkov za stanovanje, kar je odvisno od števila otrok. Na Irskem so obresti za posojila, ki so namenjeni nakupu ali adaptaciji stanovanja, kjer biva zavezanec, zmanjšane za največ 80 % plačanih obresti, vendar je pomembno, ali je oseba samska, poročena ali ovdovela. Možen pa je tudi fiksni odbitek zaradi najemnin stanovanja. V Luksemburgu so prav tako obresti od hipotekarnega posojila za stanovanje fiksne in odvisno od davčne obravnave davkoplačevalca kot posameznika ali družino. V Italiji je davkoplačevalec upravičen do 19 % znižanja davka zaradi obresti na hipotekarno

posojilo za stanovanje, vendar je višina kredita omejena. V Franciji je dohodnina znižana zaradi stroškov za vzdrževanja stanovanja v višini 5 % stroškov.

9 KONČNA OBDAVČITEV

9.1 Stopnje dohodnine in davčni razredi

Iz tabele 17 je mogoče razbrati, da je ponekod davčna stopnja v prvem davčnem razredu v progresivni stopničasti obdavčitvi dohodkov enaka 0 %, kar pomeni, da je davčna osnova davčnih zavezancev do fiksnega mejnega zneska neobdavčena. To velja v Avstriji, Franciji, Grčiji, Luksemburgu, Nemčiji in na Švedskem. Če pogledamo in primerjamo še višino mejnih zneskov v EUR pri ničelnem prvem davčnem razredu, lahko vidimo, da je najvišji na Švedskem in v Nemčiji. To lahko sovпада z majhnim številom davčnih razredov pri obeh (samo trije) in zelo nizko maksimalno stopnjo dohodnine na Švedskem, ki je le 25 %. Na Švedskem so splošni davčni prihodki (kot % BDP) v letih 1993 - 1999 najvišji v EU, sledi ji Nemčija (Priloga 2). Najvišje mejne stopnje dohodnine imajo Avstrija, Belgija, Francija, Nemčija in Nizozemska, vključno s Slovenijo. Pri teh je davčna stopnja najvišjega davčnega razreda 50 % ali več.

Tabela 17: Prikaz davčnih stopenj osebne dohodnine v državah EU

DRŽAVA	Stopnja dohodnine		Mejni znesek pri stopnji 0 %	
	najnižja	najvišja	domača valuta	EUR
Avstrija	0	50	50.000 ATS	3634
Belgija	25	55		
Danska	7	40		
Finska	5,5	38		
Francija	0	54	26.230 FRF	3999
Grčija	0	45	2.000000 GRD	5869
Irska	24	46		
Italija	18,5	45,5		
Luksemburg	0	46	270.000 LUF	6693
Nemčija	0	51	26999 DEM	13804
Nizozemska	33,9	60		
Portugalska	14	40		
Španija	15	39,6		
Švedska	0	25	232.600 SEK	25159
Velika Britanija	10	40		
Slovenija	17	50		

Vir: European Tax Handbook, 2000.

Tabela 18 prikazuje, kako se je spreminjalo število davčnih razredov in stopnje najvišjih mejnih davčnih stopenj v letih od 1986 do leta 2000. Opaziti je mogoče, da se število davčnih razredov v državah, kjer je

veliko davčnih razredov, zmanjšuje (Belgija, Italija, Španija), nasprotno pa je v državah, ki imajo majhno število davčnih razredov ali pa jih sploh nimajo. Tu se je število povečalo (Francija, Grčija, Nemčija, Nizozemska in Švedska). Prav tako opazamo, da se najvišje mejne davčne stopnje znižujejo v vseh državah, razen na Danskem.

Tabela 18: Prikaz sprememb v številu davčnih razredov in najvišje mejne davčne stopnje v državah EU in Sloveniji v letih 1986 – 2000

DRŽAVA	Število davčnih razredov				Najvišje mejne davčne stopnje			
	1986	1990	1997	2000	1986	1990	1997	2000
Avstrija	10	5	5	5	62	50	50	50
Belgija	12	7	7	6	72	55	55	55
Danska	3	3	3	3	45	40	60	60
Finska	11	6	6	6	51	43	38	38
Francija	12	12	6	7	65	57	54	54
Grčija	18	9	4	6	63	50	40	45
Irska	3	3	2	2	58	53	48	46
Italija	9	7	7	5	62	50	51	45,5
Luksemburg	21	24	18	18	57	56	50	46
Nemčija	0	0	0	3	56	53	53	51
Nizozemska	9	3	3	4	72	60	60	60
Portugalska	-	-	-	5	-	-	-	40
Španija	34	16	18	6	66	56	48	39,6
Švedska	10	1	1	3	50	20	25	25
Velika Britanija	6	2	3	3	60	40	40	40
Slovenija	-	-	6	6	-	-	50	50

Opomba: Vsi podatki se nanašajo na davek na ravni centralne države.

Nemčija: Davčna shema je osnovana na formuli in nima davčnih razredov.

Vir: Taxation in OECD countries, 1993.

The role of tax reform in Central and Eastm Europe, 1993.

European Tax Handbook , 2000.

Slovenija: Zakon o dohodnini s komentarjem, 1998.

Tabela 19 ponazarja vpliv bruto plače proizvodnega delavca (BPPD) na davčne razrede oziroma njihove mejne zneske v državah EU in tudi v Sloveniji (za leto 2000). V primerjavo sta vključena mejna davčna zneska prvega in zadnjega, najvišjega davčnega razreda. Vsi podatki, ki so bili v domačih valutah držav, so prevrednoteni v EUR po fiksnem menjalnem tečaju za države članice EMU ali po srednjem menjalnem tečaju na dan, 31. 12. 2001, za države nečlanice EMU (Priloga1).

KOLIČNIK 1 nam kaže, kolikokrat je mejni davčni znesek najvišjega davčnega razreda višji od BPPD. Iz tabele 19 je mogoče razbrati, da se to število v večini evropskih držav in Sloveniji giblje okoli vrednosti 2, kar pomeni, da je ponavadi BPPD za približno polovico manjša od najvišjega mejnega zneska pri obdavčitvi dohodka posameznika. Povprečje v EU je 2,6 in je nekoliko višje, saj je pričakovati odstopanja nekaterih držav. Grčija, Portugalska in Španija imajo vrednost količnika1 v višini 4,7 do 5. Zagotovo za tem tičijo tudi gospodarski problemi. Po drugi strani pa je opaziti, da je na Danskem in Irskem vrednost količnika

1 zelo majhna (0,9 in 1). Za ti dve državi je značilno, da ima njun sistem dohodnine zelo malo davčnih razredov, in sicer Danska tri, Irska pa dva. Učinki progresije so tu zelo izraziti.

Tabela 19: Mejni davčni zneski in bruto plače proizvodnega delavca (BPPD) na mejne davčne zneske v državah EU in v Sloveniji za leto 1998

DRŽAVA	BPPD (v EUR)	MEJNI ZNESKI (v EUR)		KOLIČNIK 1	KOLIČNIK 2	št. razredov
	1998	najnižji	najvišji	1998	1998	
	1	2	3	4 = 3 / 1	5 = 2 / 1	
Avstrija	22211,5	3633,6	50780,9	2,3	0,2	5
Belgija	27710,1	6395,6	61229,7	2,2	0,2	6
Danska	36043,7	4991,9	35909,5	1,0	0,1	3
Finska	23650,4	10696,7	52979,2	2,2	0,5	6
Francija	20153,7	3998,73	44983,1	2,2	0,2	7
Grčija	9513,6	5869,4	47938,37	5,0	0,6	6
Irska	19407,9	17776,3	17776,3	0,9	0,9	2
Italija	20076,4	7746,8	47938,4	2,4	0,4	5
Luksemburg	27412,1	6693,1	65443,9	2,4	0,2	18
Nemčija	30446,9	13804,4	117285,7	3,9	0,5	3
Nizozemska	26102,3	6922,4	48897,5	1,9	0,3	4
Portugalska	7004,9	3461,2	32825,9	4,7	0,5	5
Španija	14158,0	3678,2	67433,5	4,8	0,3	6
Švedska	23308,5	25159,3	40453,9	1,7	1,1	3
Velika Britanija	28088,8	2413,1	45045,0	1,6	0,1	3
EU povprečje	22352,6	8216,0	51794,7	2,6	0,4	5,5
Slovenija	11764	4759,2	28555,3	2,4	0,4	6

Opombe: Za Slovenijo so podatki za leto 2000, razen BPPD, ki je za leto 1998.

Najnižji mejni znesek je mejni znesek prvega davčnega razreda (omejen navzgor).

Najvišji mejni znesek je najnižji mejni znesek najvišjega davčnega razreda (neomejen navzgor).

Vir: Taxing wages 1998-1999, 2000.

European Tax Handbook, 2000.

Slovenska gospodarska slika, 2000.

KOLIČNIK 2 prikazuje, kolikšen del predstavlja najnižji mejni davčni znesek v povprečni bruto plači proizvodnega delavca. (Neobteženo) Povprečje držav EU je 0,4, to je 40 %. Slovenija dosega to povprečje. Državi kot sta Švedska in Irska pa imata med vsemi najvišji ta količnik in sicer 1,1 in 0,9. Iz tega sledi, da je razlika med bruto plačo na zaposlenega in prvim, najnižjim mejnim davčnim zneskom zelo majhna, saj je bruto plača le za malenkost višja od mejnega zneska prvega davčnega razreda (Irska) ali pa je celo nižja (Švedska). Ostale države se gibljejo okoli povprečja EU. Najnižjo vrednost pa količnik 2 zavzema pri Danski (0,1) in Veliki Britaniji (0,1). Ti dve državi imata samo tri davčne razrede, zato je razpon med najnižjim in najvišjim davčnim razredom izredno velik. Velika Britanija ima najvišji mejni davčni znesek (Stolpec 3), ki je kar 18,7-krat višji od najnižjega, na Danskem pa bruto plača celo preseže zadnji, najvišji davčni razred.

SKLEP

Slovenija sodi med srednje razvite države (rast BDP - ja za leto 2001 je 3,3 %). V razvitih državah (rast BDP - ja je nadpovprečna) je osebna dohodnina osrednjega pomena, saj tvori pretežni del prihodkov v sami strukturi. Tudi Slovenija se sooča z reformo dohodninske zakonodaje, s katero bi razbremenila nižje dohodkovne razrede in obremenila davčne zavezance s srednjimi in višjimi prejemki. Namen reforme dohodninske zakonodaje je čim bolj približati slovenski dohodninski sistem sistemom dohodnine državam članicam EU, predvsem Nemčiji.

Za zaključek svojega diplomskega dela bi vam predstavila dve novosti, ki ju bo najbrž mogoče zaslediti v novemu slovenskem zakonu o dohodnini. Na grobo pa sem ju predstavila tudi skozi mojo diplomu. To sta:

- razširjena davčna osnova in
- standardne olajšave (ničelni prvi davčni razred, znižanje davka).

Najprej, v posodabljanje dohodninskega sistema je vključeno tudi to, da se posamezni ustvarjeni dohodki davčnega zavezanca obravnavajo bolj enakopravno (nagib k celovitemu pristopu obdavčevanja dohodkov). Sedanji dohodninski zakon nekaterih dohodkov ne upošteva oziroma je prag izvetja zelo visok (delo preko študentskega servisa, obresti ...). To bi pomenilo razširitev davčne osnove. Pri dohodkih iz zaposlitve in kmetijstva ne bo bistvenih sprememb. Dohodek iz dejavnosti bo opredeljen širše (kot samostojno opravljanje neodvisne dejavnosti). V obdavčitev bodo jasneje zajeti tudi dejavnosti nerezidentov pri nas. Dohodek iz premoženja bi po novem zajel dohodke iz najemnin, obresti, dividend in premoženjskih pravic. Dohodek iz kapitala naj bi v po novem pomenil dobiček, ustvarjen z odsvojitvijo kapitala, ki je bistveno širši pojem kot prodaja. Oprostitev bi veljala le za "odslovitev" nepremičnine, v kateri je stalno (najmanj 3 leta) prebival zavezanec. Zadnja skupina obdavčljivih dohodkov bodo bili drugi dohodki in sicer sem sodijo vsi dohodki, ki jih ni mogoče uvrstiti v zgornje skupine. Določena naj bi bila tudi pravila za preprečevanje izogibanja davkom.

Naslednje, v predlogih novega zakona je mogoče zaslediti, da naj bi bil prvi dohodninski razred v slovenski dohodninski lestvici ničeln, kar pomeni, da bi bil prvi davčni razred omejen le navzgor. Meja dohodka za plačilo davka (davčni prag) bi morala biti tako visoka, da davčni zavezanci z najnižjimi dohodki sploh ne bi bili obdavčeni. S tem bi bilo mogoče razbremeniti socialno šibkejšo sloje in preprečiti paradoks, ko nekateri

zavezanci plačujejo davke in hkrati prejemajo še socialne transferje. Vendar pa to pomeni ukinitvev 11 % splošne davčne olajšave (1.165 EUR za leto 2000) in mejni davčni znesek prvega razreda v progresivni dohodninski lestvici pa naj bi bil enak 22,78 % povprečne mesečne plače.

Drugi predlog zakona o dohodnini pa predlaga, da bi se splošna standardna olajšava po novem priznavala v obliki znižanja davka v fiksnem znesku, kar je socialne narave, saj zaradi progresivne obdavčitve dohodka znižanje davčne osnove pomeni večjo korist za zavezance z višjimi dohodki, in manjšo za tiste, z nižjimi dohodki.

Seveda, pa je mogoče tudi oboje hkrati, to je znižanje davka in ničelni prvi davčni razred. V državah članicah EU ima to obliko le Avstrija.

To je le nekaj predlogov, s katerimi bi se slovenska dohodninska zakonodaja približala EU. Zavedati pa se moramo, da bomo morali še veliko postoriti na področju dohodninskega sistema in javnih financ na sploh.

V prihodnosti tudi države članice EU načrtujejo nove reforme dohodninske zakonodaje. Njihov poudarek je predvsem na zmanjševanju davčnega bremena, to pomeni, zmanjševanju davčnih stopenj. Zmanjšanja ne bili deležni samo premožni, ampak tudi revnejši davčni zavezanci. V Nemčiji je nova davčna reforma že sprejeta, v Franciji pa je osnovan predlog o spremembah.

LITERATURA

1. Čok M., Prevolnik-Rupel K., Stanovnik T., Cirman A.: JAVNE FINANCE V SLOVENIJI. Ljubljana: Ekonomska fakulteta. 2001. 89 str.
2. Lampič Tomc Romana: DOHODNINA 1998. Gospodarski vestnik, Ljubljana, 1999, 8, str. 79
3. Rupnik, Stanovnik: JAVNE FINANCE V SVETU. 1. del. Ljubljana, Ekonomska fakulteta: 1995. 196 str.
4. Sandford Cendric (ed.): ECONOMICS OF PUBLIC FINANCE. 4. edition. Oxford: Pergamon Press, 1992. 394 str.
5. Sandford Cendric (ed.): KEY ISSUES IN TAX REFORM. Bath: Fiskal Publications 1993. 1993. 262 str.
6. Sandford Cendric (ed.): MORE KEY ISSUES IN TAX REFORM. Bath: Fiskal Publications 1995. 1995. 214 str.
7. Stanovnik Tine: JAVNE FINANCE. Ljubljana: Ekonomska fakulteta, 1998. 196 str.
8. Stanovnik Tine: DAVČNE REFORME V EVROPI. Gospodarski vestnik, Ljubljana, 2000, 38, str. 9
9. Stanovnik Tine: OTROCI SPROŽILI DAVČNO REFORMO. Gospodarski vestnik, Ljubljana, 2001, 22, str.11
10. Stropnik Nada: TRANSFERJI DRUŽINAM Z OTROKI V IZBRANIH EVROPSKIH DRŽAVAH: PRIMER OTROŠKEGA DODATKA IN DAVČNIH PRIHRANKOV. IB REVIJA, 2000, 2, str. 29-39
11. Škof Bojan: DOHODNINA PO NOVEM. Inštitut za gospodarsko pravo pri Pravni fakulteti Maribor. Maribor, 1994. 71 str.
12. Zajec Ljubomira: PRIMERJAVA SLOVENSKE DOHODNINE Z NEKATERIMI ČLANICAMI EU. Magistrsko delo. Maribor: Ekonomska-Poslovna fakulteta Maribor. 1995. 170 str.

VIRI

1. BS: POVPREČNI SREDNJI MESEČNI TEČAJI. Ljubljana, Finance, 2002, 2, str. 6.
2. DAVČNA POLITIKA V EU. Ljubljana, Denar - Revija o davkih, 11 (2001), 5, str. 5
3. DAVČNI ZAKONI V PARLAMENTARNI OBRAVNAVI ZA LETO 2000. Ljubljana, Denar - Revija o davkih, 10 (2000), 5, str. 10
4. DAVEK OD DOBIČKA IN KAPITALA. Ljubljana, Denar - Revija o davkih, 10 (2000), 10, str. 5 - 6
5. DIVIDENDE, OBRESTI, PLAČILA ZA PREMOŽENJSKE PRAVICE. Ljubljana, Denar - Revija o davkih, 11 (2001), 6, str. 20 – 23
6. DOHODNINSKA ZAKONODAJA BO SPREMENJENA. Ljubljana, Denar - Revija o davkih, 10 (2000), 9, str. 5 - 7
7. EUROPEAN TAX HANDBOOK 2000. Amsterdam: IBFD. 2000. 658 str.
8. GOVERNMENT FINANCE ACCOUNTS 1992-1999. Ljubljana: MF (2000).
9. THE INTERNATIONAL HANDBOOK OF CORPORATE AND PERSONAL TAXES. London: Chapman and Hall. 1992. 483 str.
10. KAKO IZBRATI DOBRO DAVČNO OSNOVO?. Ljubljana, Denar - Revija o davkih, 11(2001), 8, str. 16 – 20
11. KAKO SI DVE DRŽAVI RAZDELITA DAVEK?. Ljubljana, Denar - Revija o davkih, 10 (2000), 13, str. 10 – 12
12. NEOBDAVČENO ALI OBDAVČENO. Ljubljana, Denar - Revija o davkih, 11 (2001), 3, str. 6
13. PRISPEVKI O DOHODNINI, DAVKIH OBČANOV IN DRUGIH DAVKIH IN PRISPEVKIH. 6. spremenjena in dopolnjena izdaja. Ljubljana: Uradni list. 1995. 423 str.
14. REVENUE STATISTICS 1965-2000 (OECD koda 1100). Paris: OECD. 2001. 308 str.
15. SLOVENSKA GOSPODARSKA SLIKA. Ljubljana, Finance, 2002, 10, str. 8.
16. TAXATION IN OECD COUNTRIES. Paris: OECD, 1993, 152 str.
17. TAXATION IN SLOVENIA. Ljubljana: MF (feb 2000). 85 str.
18. TAXING WAGES 1998-1999. Paris: OECD. 2000. 253 str.
19. THE ROLE OF TAX REFORM IN CENTRAL AND EASTERN EUROPE. Paris: OECD. 1993. 328 str.
20. ZAKON O DOHODNINI S KOMENTARJEM. Ljubljana, Gospodarski vestnik, 1998. 228 str.

PRILOGA

Priloga 1: Fiksna razmerja menjalnega tečaja za članice EMU

DRŽAVA	1 EUR je enak
Avstrija	13,7603 ATS
Belgija	40,3399 BEF
Finska	5,94573 FIM
Francija	6,55957 FRF
Grčija	340,750 GRD
Irska	0,787564 IEP
Italija	1936,27 ITL
Luksemburg	40,3399 LUF
Nemčija	1,95583 DEM
Nizozemska	2,20371 NLG
Portugalska	200,482 PTE
Španija	166,386 ESP
Danska	7,45206 DKK
Švedska	9,24514 SEK
Velika Britanija	0,62164 GBP
Slovenija	217,19 SIT

Opombe: Fiksni menjalni tečaj za nečlanice EMU (Danska, Švedska, Velika Britanija)

je izračunan na podlagi povprečnih srednjih mesečnih tečajev za leto 2001

Enako velja tudi za Slovenijo.

Vir: BS: Povprečni srednji mesečni tečaji ,2002.

Priloga 2: Splošni davčni prihodki kot odstotek BDP v državah EU in Sloveniji

DRŽAVA	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Avstrija	49,4	49,4	50,0	50,7	50,0	49,5	49,7
Belgija	49,6	50,2	49,6	49,7	50,1	50,2	50,3
Danska	57,8	59,0	58,8	60,5	57,3	56,8	57,9
Finska	53,8	54,7	53,5	54,8	53,0	53,0	52,8
Francija	49,0	49,4	49,8	51,1	50,5	50,0	50,3
Grčija	34,9	35,8	44,1	50,4	49,8	50,8	51,3
Irska	38,9	38,2	35,7	35,1	38,4	37,2	37,1
Italija	47,3	45,2	45,0	46,6	48,1	46,5	47,1
Luksemburg	45,0	45,0	44,0	48,5	47,5	46,8	-
Nemčija	46,5	46,8	46,4	45,6	45,9	46,0	46,5
Nizozemska	49,0	48,7	49,2	48,7	46,4	45,7	46,0
Portugalska	40,5	41,3	38,0	40,0	44,9	45,2	46,1
Španija	41,8	41,4	39,4	40,3	39,6	39,9	40,3
Švedska	60,3	59,4	59,8	62,1	58,9	60,7	59,5

Velika Britanija	35,9	36,5	37,6	37,2	40,1	40,5	40,6
EU povprečje	46,2	45,4	46,0	46,3	46,6	46,3	46,6
Slovenija	44,7	43,4	43,1	42,7	42,1	43,0	42,4,

Opomba: Za leto 1999 so podatki upoštevani kot napoved.

Vir: Government finance accounts 1992-1998, MF(2000).